

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: קְדוּשִׁים

כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 18:55

יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 20:06 ר"ת 20:49

עֲרַשׁ"ק כח' נִסָּן תשע"ו (6.5.16)

הַפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבָר" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"קְדוּשִׁים תְּהִיּוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה'" (על פי "אֹרְחָה שֶׁל תּוֹרָה" לְהַרְה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן)

אֹמֵר ה' תְּפַאֲרֵת שְׁלֹמֹה: הִנֵּה, שְׁנִינוּ בְּמִשְׁנֵה (גיטין כב'): "הַכֹּל כְּשֶׁרִין לְכָתוּב אֶת הַגֵּט – אֲפִילוּ חָרַשׁ, שׁוֹטֵה וְקָטָן". וּמִקְשָׁה הַגְּמָרָא עַל-כֵּן: "וְהֵלֵא לָאוּ בְּנֵי דְעָה נִינְהוּ" (=וְהֵלֵא אֵין בְּהֶם דְּעַת), וּבּוֹדָאֵי שְׁלֵא יִדְעוּ לְכָתוּב לְשִׁמָּה (=לְשֵׁם הַמְצוּהָ)?

אֲלֵא, "אֲמַר רַב הוֹנָא: וְהוּא שְׁהִיָּה גְדוּל עוֹמֵד עַל גַּבְיּוֹ" – כְּלוּמָר שְׁגְדוּל וּבַר-דְּעַת עוֹמֵד עָלָיו – עַל הַחֲרַשׁ, הַשׁוֹטֵה אוֹ הַקָּטָן – וּמִלְמַדְם לְכָתוּב לְשִׁמָּה.

וְהִנֵּה – אֹמֵר ה' תְּפַאֲרֵת שְׁלֹמֹה" – יְדוּעַ, שְׁמָאֵד קָשָׁה לְבָשָׂר וְדָם, הַקְרוּיָן (=הַעֲשׂוּי) מִחֲמַר וּמִעֶפֶר, לְעֶסוֹק בְּתוֹרָה לְשִׁמָּה, בְּלֵי שׁוּם פְּנִיּוֹת אִישׁוּיּוֹת. (כְּגוֹן, שְׂרוּצָה לְלִמּוּד תּוֹרָה לְשֵׁם מַעֲמַד וְכַבּוֹד בְּקַהֲלָה שְׁלוֹ, אוֹ לְשֵׁם מְמוֹן). לְכֵן, הָעֲצָה הַיְעוּצָה לְכָל אָדָם הִיא, שִׁיקְשֵׁר אֶת עֲצָמוֹ לְה' יִתְבָּרַךְ, עַד שִׁירְגִישׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּבַחֲיַנַת חֲרַשׁ, שׁוֹטֵה וְקָטָן, שְׁאִין לְהֶם דְּעַת, וְרַק הַקַּב"ה הוּא בְּבַחֲיַנַת גְּדוּל, הָעוֹמֵד עָלָיו מְלַמְעֵלָה, וּמְלַמְדוֹ אֵיךְ לְעֶסוֹק בְּתוֹרָה לְשִׁמָּה. וּמִסְכָּם וְאֹמֵר ה' תְּפַאֲרֵת שְׁלֹמֹה", שׁוֹהוּ הָעַנְיָן שֶׁהַקַּב"ה מִתְפַּלֵּל. הַכּוֹנֵה הִיא, שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מִתְפַּלֵּל עִם יִשְׂרָאֵל, בְּבַחֲיַנַת גְּדוּל הָעוֹמֵד עַל גַּבְסָם, כְּדִי לְהַשְׁפִּיעַ עֲלֵיהֶם, שִׁיּוּכְלוּ לְהַתְפַּלֵּל וּלְלַמּוֹד תּוֹרָה לְשִׁמָּה, כְּרָאוּי, בְּלֵי שׁוּם פְּנִיּוֹת אִישׁוּיּוֹת.

רְעִיּוֹן קְדוֹשׁ זֶה פּוֹתַח לָנוּ פֶּתַח לְהַבִּין אֶת מַאֲמַר חוֹז"ל (שְׁמוֹת רַבָּה לַג', א'): "אֲמַר הַקַּב"ה לְיִשְׂרָאֵל: מְכַרְתִּי לָכֶם תּוֹרָתִי, (וְ)כְּבִיכּוֹל נִמְכַרְתִּי עִמָּה, שְׁנֵאֲמַר: 'וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה'. מִשָּׁל לְמִלְךְ, שֶׁהִיָּתָה לוֹ בַת יְחִידָה. בָּא אֶחָד מִן הַמְּלָכִים וּנְטָלָהּ. בְּקִשׁ לִילְךָ לוֹ לְאַרְצוֹ וְלִיטוֹל לְאַשְׁתּוֹ. אֲמַר לוֹ (הַמֶּלֶךְ): בְּתִי, שְׁנַתִּיתִי לָךְ, יְחִידִית הִיא. לְפָרוֹשׁ מִמֶּנָּה אֵינִי יְכוֹל! לֹמַר לָךְ אֵל תְּטִלָּהּ אֵינִי יְכוֹל, לְפִי שֶׁהִיא אֲשֶׁתְּךָ! אֲלֵא, זֹו טוֹבָה עֲשֵׂה לִי, שְׁכָל מְקוֹם שְׁאֵתָה הוֹלֵךְ – קִיטוֹן (=חֹדֶר) אֶחָד עֲשֵׂה לִי, שְׁאֲדוֹר אֲצַלְכֶם, שְׁאֵינִי יְכוֹל לְהַנִּיחַ אֶת בְּתִי. כֵּן אֲמַר הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל: נָתַתִּי לָכֶם אֶת הַתּוֹרָה. לְפָרוֹשׁ הֵימָנָה אֵינִי יְכוֹל. לֹמַר לָכֶם, אֵל תִּיטְלוּהָ אֵינִי יְכוֹל. אֲלֵא, בְּכָל מְקוֹם שְׁאֵתֶם הוֹלְכִים, בֵּית אֶחָד עֲשׂוּ לִי, שְׁאֲדוֹר בְּתוֹכוֹ, שְׁנֵאֲמַר: 'וְעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ'."

וְצָרִיכִים אָנוּ לְהַבִּין עַנְיָן זֶה. שְׁכֵן, אֲמַנָם אֲצַל מִלְךְ בְּשָׂר וְדָם, שֶׁשׁוֹלַח אֶת בְּתוֹ אֲצַל בְּעֵלָה, שִׁיךְ לֹמַר: "בְּתִי, שְׁנַתִּיתִי לָךְ, יְחִידִית הִיא. לְפָרוֹשׁ מִמֶּנָּה אֵינִי יְכוֹל!" – שְׁהָרִי, אִם עוֹזֶבֶת הַבַּת אֶת בֵּית הַמְּלוּכָה, לֹא יוֹכֵל אָבִיהָ, הַמֶּלֶךְ, לְרְאוּתָהּ. אֲבָל, הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ, שְׁמִלּוּא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְלִית אֶתְרָ פְּנוּי מִינִיָּה (=אֵין שׁוּם מְקוֹם פְּנוּי מִמֶּנּוּ). אֵיךְ שִׁיךְ לְהַגִּיד: "נָתַתִּי לָכֶם אֶת הַתּוֹרָה. לְפָרוֹשׁ הֵימָנָה אֵינִי יְכוֹל?" וְכִי מִשׁוּם שֶׁהַקַּב"ה נָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה הוּא צָרִיךְ לְפָרוֹשׁ מִמֶּנָּה, עַד שִׁישׁ הַכְּרַח לְבָנוֹת לוֹ יִתְבָּרַךְ בֵּית מִקְדָּשׁ, כְּדִי שִׁיְשֶׁרָה שְׁכִינָתוֹ בֵּינֵינוּ? אֵךְ, לְפִי ה' תְּפַאֲרֵת שְׁלֹמֹה" יִתְבָּאֵר הָעַנְיָן הַיָּטֵב. שְׁכֵן, תְּכַלִּית נְתִינַת הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל הִיא, שִׁיּוּכּוֹ לְהַשְׁגוֹת הַתּוֹרָה, וְגַם יַעֲסֻקוּ בָּהּ לְשִׁמָּה.

אוּלָּם, אֵיךְ אֲפֶשֶׁר לְאָדָם, הַקְרוּיָן מִחֲמַר, בְּשָׂר וְדָם, לְהַשִּׁיג אֶת הַשְּׁגוֹת הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא חוֹכְמָתוֹ הָאֵין סוֹפִית שֶׁל הַקַּב"ה? וְגַם קָשָׁה מְאֹד לְעֶסוֹק בְּתוֹרָה בְּלֵתִי לְה' לְבָדוֹ, לְכֵן, בְּהַכְּרַח שֶׁהַקַּב"ה יְהִיָּה בְּבַחֲיַנַת גְּדוּל הָעוֹמֵד עַל יִשְׂרָאֵל, כְּדִי לְחַוֵּן אוֹתָם חֲכָמָה בִּינָה וְדְעַת, כְּדִי שִׁיּוּכּוּ לְהַשְׁגוֹת הַתּוֹרָה, וְגַם לְלַמְדֵם לְעֶסוֹק בָּהּ לְשִׁמָּה.

וְזֶהוּ שְׁאֲמַר הַקַּב"ה לְיִשְׂרָאֵל: "נָתַתִּי לָכֶם אֶת הַתּוֹרָה. לְפָרוֹשׁ הֵימָנָה אֵינִי יְכוֹל". כִּי אִם אֲפָרוֹשׁ מִמֶּנָּה, וְלֹא אֲעִמּוֹד עֲלֵיכֶם בְּשַׁעַת שְׁאֵתֶם עוֹסְקִים בְּתוֹרָה, לֹא תוּכְלוּ לְהַשִּׁיג אֶת הַשְּׁגוֹת הַתּוֹרָה וְלְעֶסוֹק בָּהּ לְשִׁמָּה. לְכֵן, אֲנִי מְבַקֵּשׁ מִכֶּם: "בְּכָל מְקוֹם שְׁאֵתֶם הוֹלְכִים בֵּית אֶחָד עֲשׂוּ לִי (=בֵּית מִקְדָּשׁ), שְׁאֲדוֹר בְּתוֹכוֹ". וְכָל זֶה, כְּדִי שְׁאֵהִיָּה אֲצַלְכֶם, בְּבַחֲיַנַת גְּדוּל הָעוֹמֵד עַל גַּבְיּוֹ, לְלַמְדְכֶם הַשְּׁגוֹת הַתּוֹרָה, וְאֵיךְ לְעֶסוֹק בָּהּ לְשִׁמָּה.

עַל-פִּי יְסוּד זֶה שֶׁל ה' תְּפַאֲרֵת שְׁלֹמֹה", יֵאִיר לָנוּ לְהַבִּין אֶת הַפְּתוּב בְּפִרְשַׁת "וַיִּרְא", כֶּאֱשֶׁר בָּא הַקַּב"ה לְבַקֵּר אֶת

אברהם ביום השלישי למיתו: "וירא אליו ה' באלני ממרא והוא ישב פתח האהל כחם היום". ופרש רש"י: "בקש (אברהם) לעמוד. אמר לו הקב"ה: שב ואני אעמוד. ואתה, סימן לבניך, שעתידי אני להתיצב בעדת דינים, והן יושבין, שנאמר: 'אלהים נצב בעדת אל'".

וצריכים אנו להבין ענין זה. שכן, מדוע הקפיד הקב"ה שאברהם ישב, והוא יתברך יהיה עומד על גביו? ויש לומר, שהנה, מבואר בדברי חז"ל, כי הסיבה לכך שסבב הקב"ה, שיבואו שלשת המלאכים אל אברהם, היא כדי לעשות הכנה לקראת קבלת התורה בהר סיני, כדי שלא יוכלו המלאכים לקטרג על ישראל, שאין הם ראויים לקבל את התורה, כפי שמבואר במדרש (שמות רבה כח, א): "ומשה עלה אל האלקים – הדא הוא דכתיב (=וזהו שכתוב) (תהילים סח, יט): 'עלית למרום שבית שבי לקחת מתנות באדם' (=לקח את התורה הקדושה)... באותה שעה בקשו מלאכי השרת לפגוע במשה. עשה הקב"ה קלסטרין (=דיוקן) פניו של משה דומה לאברהם. אמר להם הקב"ה (למלאכים): אי (=האם) אתם (לא) מתבישין הימנו (=ממנו)... זה שירדתם אצלו, ואכלתם בתוך ביתו?".

מכאן מבואר היטב הטעם, מדוע הקפיד הקב"ה, שאברהם ישב, והוא יתברך יעמוד עליו. וזאת, כדי להראות למלאכים את גדל מעלת ישראל, שהקב"ה הוא בבחינת גדול העומד על גביהם, לחונן אותם דעת בהשגות התורה. וזהו שאמר הקב"ה לאברהם: "שב ואני אעמוד. ואתה, סימן לבניך, שעתידי אני להתיצב בעדת דינים, והן יושבין, שנאמר 'אלהים נצב בעדת אל'". כלומר, גם כאשר בני ישראל עוסקים בתורה, עומד הקב"ה על גבם, כדי לחונן אותם חכמה בינה ודעת – וזאת, על מנת שיזכו לכוון לאמיתה של תורה.

"קדשים תהיו, כי קדוש אני ה' אלהיכם" (יט' ב')

שואל פאן האדמו"ר רבי יחזקאל, בנו של רבי חיים מצאנז: לכאורה, צריך היה הכתוב לומר פאן: "קדשים היו" – בלשון ציווי. אם כן, למה משתמש הכתוב בלשון עתיד "קדשים תהיו"? אלא – אומר רבי יחזקאל – בלשון "קדשים תהיו" מודיענו הכתוב, שזו הבטחה מאת הקב"ה לעתיד לבוא, שעתידי בני ישראל להיות קדושים וטהורים, ובכך יזכו לגאולה השלמה.

וכן אומר הרמב"ם בהלכות תשובה (ו' ה'): וכבר הבטיחה התורה, שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותם, ומיד הם נגאלים, שנאמר: "והיה כי יבאו עליך כל הדברים האלה... ושבתי עד ה' אלהיך... ושב ה' אלהיך את שבותך ורחמך, ושב וקבצך מכל העמים..." (דברים ל', א-ג')

הצדיק רבי מנחם מנדל מקוצק היה אומר: פרשת "קדשים" מתחילה בציווי: "קדשים תהיו, כי קדוש אני ה' אלהיכם", ובסיום הפרשה נאמר: "דמיהם בם". מכאן נמצאנו למדים, שהתורה מצוה לבני ישראל: "קדשים תהיו" – גם אם הדבר יעלה לכם בדמכם, בנפשכם ובחייכם...

"השכן אתם בתוך טמאתם" (טז' טז')

הצדיק רבי אברהם יהושע השל מאפטא, בעל "אוהב ישראל", נסע פעם לעשות את השבת בעיר אחת במרכז רומניה. באותו מקום דרו שני בעלי בתים אמידים, שדירותיהם היו מרווחות ומרווחות בטוב-טעם, ושניהם בקשו להתכבד בכבוד הגדול, לארח בביתם את ה"אוהב ישראל" מאפטא, רבם ומאורם של ישראל. התענין הצדיק מאפטא בטיבם ובמעשיהם של שני בעלי בתים אלה, והוברר לו שאחד מהם אינו מדקדק ביותר במצות, ועם זאת הוא ענותן וצנוע ואינו מתהדר בעושרו. לעומתו נודע העשיר השני פירא שמים המהדר במצות, אלא שהיה מתגאה בתורתו ובמעשיו בפני הבריות.

בחר הרב מאפטא להתאכסן אצל בעל הבית הראשון (הענותן והצנוע), אף שהיו מרננים אחריו שאינו מדיר עצמו מדבר עבירה. וכאשר נשאל פעם הצדיק על-ידי מקורביו, מדוע העדיף אותה אכסניה, ופסח על ביתו של הגביר שנודע בכל העיר כמדקדק במצוה קלה כבחמורה? השיב הרב לשואלים: אותו גביר נקי אמנם מכל עבירה, אבל

כיון שפגום הוא במידת הגאונה, נאמר עליו בגמרא: "אמר הקב"ה: אין אני יכולין לדור בעולם" (סוטה ה', עא).

ואם הקב"ה, כפיכחול, אינו יכול להימצא עם בעל גאונה במחיצה אחת – לא כל שכן אני! אבל הגביר השני, שטבועה בו מידת הענוה והצניעות, אף-על-פי שנכשל פעם בפעם בעבירה זו או אחרת – הרי נאמר עליו בתורה: "השכן אתם בתוך טמאתם". ואם הקב"ה, כפיכחול, מוצא לו מקום לשכון בתוך טומאות ישראל – ודאי

שאף אני רשאי להימצא באכסניה שכזו... שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

"בְּנֵי צִיּוֹן"

כָּל מִי שֶׁמַּעֲבִיר עַל מִידוּתוֹ – זוֹכֵה שְׁבֻעוֹלָם הֵבֵא יְדוֹן אוֹתוֹ הַקַּב"ה

עַל תְּקוּפָה זוֹ שֶׁל סְפִירַת הָעֵמֶר אוֹמְרִים חו"ל, שִׁימִים נַעֲלִים אֵלּוּ מְרוֹמְמִים וּמְקַדְּשִׁים אֶת הָאָדָם, עַד שְׁבִיּוֹם מִתֵּן תּוֹרָה נַעֲשֶׂה כְּבָרִיָּה חֲדָשָׁה. וְזֹאת, כְּפִי שְׁמִיבִיא הַ"חֲתָם סוֹפֵר" זִיע"א בְּדַרְשׁוֹתָיו (דף רעט, א): "וּסְפִירַתְּ לָכֶם מִמְּחַרַת הַשַּׁבָּת... שְׁבַע שַׁבְּתוֹת תְּמַיִמַת תִּהְיֶינָה... וְהִקְרַבְתֶּם מִנְחָה חֲדָשָׁה לָהּ". יֹאמֶר, כִּי עַל-יְדֵי הַסְּפִירָה, אָדָם מִתְּבַרֵר וּמִתְקַדֵּשׁ, עַד שְׁבִיּוֹם מִתֵּן תּוֹרָה נַעֲשֶׂה מִמֶּשׁ בְּרִיָּה חֲדָשָׁה... (וְזֶהוּ שְׁכַתוּב) 'מִנְחָה חֲדָשָׁה'. הִינּוּ, נִפְשׁוּ מִתְחַדְּשׁוֹת) מִמֶּשׁ, עַל-יְדֵי תוֹסֵפֶת אוֹר, שֶׁתְּקַבֵּל בְּיוֹם שְׁבוּעוֹת, (יוֹם) מִתֵּן תּוֹרָה. וְהִנֵּפֶשׁ קְרוֹי 'מִנְחָה', כְּדַכְּתִיב (=שְׁכַתוּב): 'וְנִפְּשׁ כִּי תִקְרִיב קֶרֶבֶן מִנְחָה'."

וְלָכֵן, אַרְבָּעִים וְתִשְׁעֵת יְמֵי הַסְּפִירָה זִיעִים, כְּבִיכּוֹל, בְּקוֹל רַעַשׁ גְּדוֹל אֶל כָּל אִישׁ וְאִישׁ מִיִּשְׂרָאֵל, כְּאוֹמְרִים לוֹ: "בֶּן אָדָם, מֵה לָךְ נִרְדָּם, קוֹם קְרֵא אֶל ה' אֱלֹקֶיךָ!"

וּמֵאַחַר וַיְמִים אֵלּוּ שֶׁל הַסְּפִירָה הֵם בְּעֵיקָר תִּיקוּן הַמִּידוּת שֶׁל הָאָדָם, צְרִיךְ לְדַעַת, שֶׁהַקַּב"ה אוֹהֵב אֶת כָּל מִי שֶׁמַּעֲבִיר עַל מִידוּתוֹ (=מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ לְאֵלּוּ שֶׁפָּגְעוּ בוֹ), כְּפִי שְׁמִבּוֹאֵר בְּגִמְרָא (פְּסָחִים קיג, ב): "שְׁלֹשָׁה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹהֵבֵן: מִי שְׁאִינוֹ כּוֹעֵס, וּמִי שְׁאִינוֹ מִשְׁתַּכַּר, וּמִי שְׁאִינוֹ מַעֲמִיד עַל מִידוּתוֹ".

וְאִמְרוּ חו"ל, שֶׁכָּל מִי שֶׁמַּעֲבִיר עַל מִידוּתוֹ זוֹכֵה לְשֹׁכֵר טוֹב בְּעוֹלָם הַזֶּה, כְּפִי שְׁמִבּוֹאֵר בְּגִמְרָא (מְגִלָּה כח): "שְׂאֵלוּ תִלְמִידָיו אֶת רַבִּי נְחוּנְיָא בֶּן הַקָּנָה: בְּמָה הֵאֲרַכְתָּ יָמִים? אָמַר לָהֶם: מִיָּמֵי לֹא נִתְּבַבְדְּתִי בְּקִלּוֹן חֲבֵרִי, וְלֹא עָלְתָה עִמִּי קָלְלַת חֲבֵרִי עַל מִטְּתִי, וְתָרַן הֵייתִי בְּמִמוּנִי... שְׂאֵל רַבִּי עֲקִיבָא אֶת רַבִּי נְחוּנְיָא הַגְּדוֹל: בְּמָה הֵאֲרַכְתָּ יָמִים?... אָמַר לוֹ: מִיָּמֵי לֹא קִבַּלְתִּי מִתְּנוּת, וְלֹא עֲמַדְתִּי עַל מִידוּתִי, וְתָרַן בְּמִמוּנִי הֵייתִי". וּפְרַשׁ רש"י: "וְלֹא עֲמַדְתִּי עַל מִידוּתִי – לְשָׁלֵם גְּמוּלָה רַע לְמִי שֶׁצַּעַרְנִי (=צַעַר אוֹתִי)".

וְצְרִיךְ לְדַעַת שֶׁכָּל הַמַּעֲבִיר עַל מִידוּתוֹ, אֶפִּילוֹ אִם יֵשׁ עָלָיו תְּבִיעָה בְּשָׁמַיִם, עַל דְּבַר שֶׁעָשָׂה לֹא כְּרָאוּי, אֵין מִידַת הַדִּין מְדַקְדָּקַת אַחֲרָיו, וְכַדְּבַרִי חו"ל בְּגִמְרָא (ראש השנה יז): "אָמַר רַבָּא: כָּל הַמַּעֲבִיר עַל מִידוּתוֹ, מַעֲבִירִין לוֹ עַל כָּל פְּשָׁעָיו, שְׁנֵאמַר: 'נִשְׂא עוֹן וְעֵבֶר עַל פְּשָׁע'. לְמִי, (הַקַּב"ה) 'נִשְׂא עוֹן? לְמִי שְׁעוֹבֵר (וּמוֹחֵל) 'עַל פְּשָׁע' (שֶׁעָשָׂה לוֹ)".

וְהֵנָּה, אִם בְּעוֹלָם הַזֶּה זוֹכֵה הָאָדָם הַמַּעֲבִיר עַל מִידוּתוֹ לְשֹׁכֵר כְּזֶה טוֹב, הָרִי קָל וְחֹמֶר בֵּן בְּנוֹ שֶׁל קָל וְחֹמֶר, שְׁבֻעוֹלָם הֵבֵא יוֹכֵה הָאָדָם לְשֹׁכֵר עֲצוּם וְרַב, וְאִשְׁרֵי לוֹ וְאִשְׁרֵי חֵלְקוֹ. וְזֹאת, כְּפִי שְׁמִיבִיא הַמְּקוּבָל הָאֱלֹקִי ר' נִפְתָּלִי מְפָרְנִיקְפוֹרְט זִיע"א, הָאוֹמֵר שֶׁלְמַעֲלָה בְּשָׁמַיִם יֵשׁ שְׁלֹשָׁה בְּתֵי דִין הַשּׁוֹפְטִים אֶת הָאָדָם. בְּשְׁנֵי בְּתֵי הַדִּין הָרֵאשׁוֹנִים, הַדִּינִים הֵם שְׁבַעִים וְאַחַד מְלֹאכִים, שֶׁהֵם הַסְּנֵהֲדָרִין שֶׁל מַעֲלָה, הַדִּינִים אֶת הָאָדָם לְפִי מַעֲשָׂיו, וּמְדַקְדָּקִין בְּדִינוֹ כְּחוֹט הַשְּׁעָרָה. וְאֵילוֹ בְּבֵית הַדִּין הַשְּׁלִישִׁי, הַדִּין הוּא הַקַּב"ה בְּעֲצָמוֹ, שֶׁהוּא אֲדוֹן הַרְחָמִים וְאֲדוֹן הַסְּלִיחוֹת. (וְעַל-כֵּן רָמַז דוֹד הַמֶּלֶךְ (יט', י): "מִשְׁפָּטֵי ה' אֵמֶת צְדָקוֹ יִחְדָּו". דְּהֵינּוּ, "מִשְׁפָּטֵי" מְרָמַז עַל שְׁלֹשָׁה מִינֵי מִשְׁפָּטִים, כְּפִי שֶׁהֵבֵאנוּ, שֵׁשׁ שְׁנֵי בְּתֵי דִין שֶׁל הַמְּלֹאכִים, וְעַלֵּיהֶם בֵּית דִּינוֹ שֶׁל הַקַּב"ה). וְצְרִיךְ לְדַעַת, שֶׁהַזּוֹכֵה לְהִגִּיעַ לְבֵית דִּין זֶה שֶׁל הַקַּב"ה יוֹצֵא בּוֹדָאֵי זְכָאִי. שְׁכֵן, הַקַּב"ה הוּא כְּלוֹ מְלֵא רַחֲמִים, וְהוּא הַטוֹב וְהַמְּטִיב. וְאַף דוֹד הַמֶּלֶךְ בְּקִשׁ שְׂיִזְכֶּה לְהִשְׁפָּט בְּבֵית דִּין זֶה, כְּפִי שְׁכַתוּב (תהילים יז, ב): "מִלְּפָנֶיךָ מִשְׁפָּטֵי יְצֵא, עֵינֶיךָ תַּחֲזִינָה מִיִּשְׂרָאֵל". דְּהֵינּוּ, שְׁ"מִשְׁפָּטֵי" יִהְיֶה "מִלְּפָנֶיךָ" – בְּבֵית הַדִּין שְׁלָךְ, רִיבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, כְּדִי שֶׁתּוֹכְנֵי בְּדִין הַקָּשָׁה וְהַנּוֹרָא.

וְזֶהוּ מָה שְׁאֵנוּ כּוֹפְלִים בְּעֲשֻׁרֵת יְמֵי הַתְּשׁוּבָה, בְּנוֹסַח הַקְּדִישׁ, וְאוֹמְרִים "לְעֵילָא וְלְעֵילָא" (=לְמַעֲלָה לְמַעֲלָה). שְׁכֵן, אָנוּ מְבַקְּשִׁים מֵה' יִתְּבַרֵךְ, שְׁנִזְכֶּה שְׁדִינְנוּ יַעֲלֶה לְמַעֲלָה לְמַעֲלָה, מַעַל שְׁנֵי בְּתֵי הַדִּין שֶׁל הַמְּלֹאכִים, כְּדִי שֶׁיְהִיָּה דִינְנוּ בְּבֵית דִּינוֹ שֶׁל הַקַּב"ה, שְׂאֵז בּוֹדָאֵי נִצָּא זְכָאִים בְּדִין. (מִי יִתֵּן וְנִזְכֶּה לְהַעֲבִיר עַל מִידוּתֵינוּ! זֶה לֹא קָל, וְצְרִיךְ לְעֵבוֹד עַל-כֵּן). (עַל-פִּי הַרַב אֶשֶׁר לוֹסְטִיגְמָן אַחו"ק תש"ע)

"וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם וְהֵייתֶם קְדוּשִׁים"

עָרַב אֶחָד נִשְׁמַע צִלְצוֹל בְּבֵית אֶחָד, הַנִּמְצָא בְּבִנְי בֶּרֶק. הָאִשָּׁה, שֶׁשָּׁהְתָה בְּבֵית בָּאוֹתוֹ הַזְּמַן, הִרְיָמָה אֶת הַטֵּלְפֹן, וּמֵהֶצֶד הַשְּׁנַי נִשְׁמַע קוֹל: "הֲלוֹ? אֲפֹשֶׁר לְדַבֵּר עִם יוֹסִי?"

"יוֹסִי לֹא נִמְצָא כְּעֵת בְּבֵית", עָנְתָה הָאִשָּׁה. "מִתִּי הוּא יֵהְיֶה?" – הַמְּשִׁיךְ הַקּוֹל מֵהֶצֶד הַשְּׁנַי.

כָּאֵן נִכְנָסָה הַסִּקְרָנוֹת שֶׁל בַּעֲלַת הַבַּיִת לַפְּעוּלָה: "מִי מִחְפֵּשׂ אוֹתוֹ?". "לֹא מְשָׁנָה", נִשְׁמַע הַקּוֹל מֵהֶצֶד הַשְּׁנַי. "יוֹסִי כְּעֵת עָסוּק בְּחִלּוּקַת מְזוּן לְמִשְׁפָּחוֹת נִזְקָקוֹת, הוּא יִגִּיעַ מֵאוֹחֵר יוֹתֵר. הָאֵם לְהִשְׁאִיר לוֹ הוֹדְעָה?". "לֹא תוֹדָה, אָנִי אֲנִסָּה מֵאוֹחֵר יוֹתֵר", נִשְׁמַע הַקּוֹל מֵהֶצֶד הַשְּׁנַי, וְהַשִּׁיחָה נוֹתְקָה.

לְמַחֲרָת, חָזַר הַמְּקַרְהָ עַל עֲצָמוֹ, וְשׁוֹב יוֹסִי לֹא הָיָה בְּבֵית.

הַפְּעַם הוּא הָיָה עָסוּק בְּסִידוּרִים אֲחֵרִים. גַּם לְאַחַר מִכֵּן, יוֹסִי לֹא הָיָה בְּשַׁעוֹת בֵּה הַתְּקַבְּלָה הַשִּׁיחָה. וּמֵאַחַר וּבַעֲלַת הַבַּיִת רָאָתָה עַד כִּמָּה זֶה חָשׁוֹב לְמַתְקָשֶׁר, הִיא הִצִּיעָה אֶת עֲזָרְתָה. "אוּלַי תִּשְׁאִירִי לִי אֶת הַטֵּלְפֹן שְׁלֶךְ, וּכְשִׁיוֹסִי יִגִּיעַ הַבַּיִתָּה הוּא יִצוֹר אֵינֶךָ קֶשֶׁר?". "טוֹב, תוֹדָה" – נִשְׁמַע הַקּוֹל מֵהֶצֶד הַשְּׁנַי – "מִסְפָּר הַטֵּלְפֹן שְׁלִי הוּא... וְאֲפֹשֶׁר לְהַתְקָשֶׁר אֵלַי עַד הַשַּׁעוֹת הַמֵּאוֹחֵרוֹת".

בְּלִילָה שָׁב יוֹסִי. אֲשֶׁתוֹ הִגִּישָׁה לוֹ לְאֶכוּל וְלִשְׁתוֹת. תוֹךְ כִּדֵי הַתְּעַנִּינוֹתוֹ כִּיֻּצַּד עָבַר עָלֶיהָ הַיּוֹם, הִיא סִפְרָה לוֹ עַל הָאִשָּׁה הַמִּסְתוּרִית שֶׁמִּחְפֵּשֶׁת אוֹתוֹ כְּבָר מִסְפָּר יָמִים. יוֹסִי הָרִים אֶת שְׂפּוֹפֶרֶת הַטֵּלְפֹן, וְחִיָּג לְמִסְפָּר הַמְּבוֹקֵשׁ. לְאַחַר מִסְפָּר שְׁנַיּוֹת, נִשְׁמַע קוֹל מֵהֶצֶד הַשְּׁנַי. "כִּיָּן מִי שָׁם?". "יוֹסִי עָנָה: "הִשְׁאִירוּ לִי הוֹדְעָה לְהַתְקָשֶׁר לְכֹאֵן. שְׁמִי הוּא יוֹסִי". הַקּוֹל מֵהֶצֶד הַשְּׁנַי עָנָה: "תוֹדָה שֶׁהַתְקַשְׁרָתָּ. הָאֵם בְּצַעֲרֵינֵנוּ לְמִדַּת בִּירוּשָׁלַיִם?". "כִּיָּן" – עָנָה יוֹסִי – "אָבֵל מִי זוֹ?". "רְגַע אֶחָד" – עָנְתָה הָאִשָּׁה – "וְהָאֵם לְמִדַּת בְּחֵדֶר בְּשֵׁם...?". "כִּיָּן" – עָנָה יוֹסִי – "אָבֵל מִי זוֹ?".

שׁוֹב עָנְתָה הָאִשָּׁה "רְגַע אֶחָד! וְהָאֵם הָיָה לָךְ מְלַמֵּד בְּשֵׁם...?". "כִּיָּן". בְּטָרֵם הַתְּאוּשָׁשׁ יוֹסִי וְשָׂאֵל מִי זוֹ, נִשְׁאָלָה שְׂאָלָה נוֹסֶפֶת: "הָאֵם אַתָּה כּוֹעֵס עָלָיו?". יוֹסִי הָיָה נְבוֹךְ לְרִגְעִים אֲחֵרִים, וְהַחֵל חוֹפֵךְ בְּזִכְרוֹנוֹ. לְאַחַר מִסְפָּר שְׁנַיּוֹת סִפְרָה לְגַבְרַת מֵהֶצֶד הַשְּׁנַי:

"לְפָנַי כְּשִׁלְשִׁים וְחֲמֵשׁ שָׁנִים לְמִדַּתִּי בְּחֵדֶר הַזֶּה. בְּצַעֲרֵירוֹתִי, כָּלֵם קָרָאוּ לִי "קוֹנְדִסוֹן", כִּי בְּכָל מַעֲשֵׂה קוֹנְדִס הִיָּתָה יָדִי בְּמַעַל. יוֹם אֶחָד, מִסְפָּר יְלָדִים מִן הַחֵדֶר הַחֲלִיטוֹ לְמֵלֵא מִיָּם בְּדִלִי, לְקִשׁוֹר אֶת הַדִּלִי לְחֻבֵּל, וְאֶת הַחֻבֵּל לְדִלֵּת הַכִּיָּתָה – כֶּךָ שְׁכִשְׁכִּנְסָה הַמְּלַמֵּד, יִשְׁפָּךְ עָלָיו הַדִּלִי עִם הַמַּיִם. וּפְמוֹבֵן, כְּאֲשֶׁר הַמְּלַמֵּד נִכְנָס... וְהוּא הָיָה רְטוֹב עַד לְשֹׁד עֲצָמוֹתָיו. 'מִי עָשָׂה אֶת זֶה?', שָׁאָג הַמְּלַמֵּד, וְאוֹתָהּ קְבוּצָה שֶׁל יְלָדִים הִצְבִּיעָה עָלָי: 'יוֹסִי עָשָׂה אֶת זֶה!'. הַמְּלַמֵּד לָקַח אוֹתִי הַחוּצָה, וְשֵׁם הַפְּלִיא בִּי אֶת מְכוּתָיו. תוֹךְ כִּדֵי זֹאת אָנִי בְּכִיָּתִי וְהַתְּחַנְנָתִי, שְׁזֶה לֹא אָנִי. 'זֶה אַתָּה!' – אָמַר הַמְּלַמֵּד – 'כָּלֵם הִצְבִּיעוּ עָלֶיךָ וְאַתָּה אָשֵׁם!'. בְּסִימוֹ שֶׁל הַיּוֹם הַזֶּה שָׁבְתִי לְבֵיתִי וְסִפְרָתִי שָׁם. גַּם בְּבֵית לֹא בְּדִיוֹק נִפְלָתִי עַל אֲזֵן קֶשֶׁבֶת, וְאָמְרוּ לִי: 'גַּם אִם לֹא עָשִׂיתָ זֹאת, מֵאַחַר וְאַתָּה רָגִיל בְּמַעֲשֵׂי קוֹנְדִס, הֵאֲשִׁימוּ אוֹתְךָ...!'

"מִדּוּעַ אַתָּה שׁוֹאֵלֶת אוֹתִי אֶת כָּל הַשְּׂאֵלוֹת הַלְלוֹ?", שָׂאֵל יוֹסִי. וְהַקּוֹל מֵהֶצֶד הַשְּׁנַי הִשִּׁיב: "הַמְּלַמֵּד הוּא אָבֵא שְׁלִי, וְהוּא נִפְטָר לְפָנַי כְּחֹדֶשׁ. לְפָנַי מִסְפָּר יָמִים בָּא אֵלַי בְּחֵלוֹם, וְאָמַר לִי, שְׁלֹא נוֹתְנִים לוֹ לְהִיכְנָס לְגַן עֵדֵן בְּשֵׁל מְקָרָה זֶה, וְנִתְּנוּ לוֹ רְשׁוֹת מִיּוֹחֲדַת לְבוֹא אֵלַי וְלוֹמַר לִי אֶת שְׁמֶךָ. אָנִי

מְבַקֶּשֶׁת בְּכָל לְשׁוֹן שֶׁל בְּקֶשֶׁה כִּי תִמְחַל לוֹ. הֵאֲשִׁימוּ אוֹתוֹ, כִּי הָיָה עָלָיו לְחַקוֹר וְלְדַרוֹשׁ, וְלֹא לְפַסּוֹק וְלְחַרוֹץ אֶת דִּינְךָ. בְּשָׂמִים לֹא שָׁעוּ לוֹ לְמִרוֹת הַעוֹבְדָה כִּי הַתְּלַמִּידִים הִצְבִּיעוּ עָלֶיךָ וְהֵאֲשִׁימוּ אוֹתְךָ...".

יוֹסִי הִהְמוּם לֹא הֵאֲמִין לְמִשְׁמַע אוֹזְנָיו. לְאַחַר שְׁלִשִׁים וְחֲמֵשׁ שָׁנִים! הַמְּלַמֵּד הָיָה יָדוּעַ כְּצַדִּיק גְּדוֹל, וְעַם כָּל זֹאת, הוּא לֹא יְכוֹל לְבוֹא לְמִקוֹמוֹ לְלֹא סְלִיחָתוֹ שֶׁל יוֹסִי.

"כְּמוֹבֵן שְׂאֵנִי סוֹלַח לוֹ" – עָנָה יוֹסִי – "תִּדְעֵי לָךְ, שְׁכָל פְּעַם שְׂאֵנִי נִזְכָּר בּוֹה, אָנִי חָשׂ כְּאִילוֹ כְּעֵת אֶת הַלְעָג וְהַעֲלָבוֹן וְהַמְּכּוּת. אוּלַם, אָנִי סוֹלַח לוֹ בְּלֵב שָׁלֵם. אֵינְנִי רוֹצֵה שִׁיעֲנֵשׂ יְהוּדִי עַל-יָדִי". הַשִּׁיחָה נוֹתְקָה. לְאַחַר כְּחֹדֶשׁ יָמִים, הַתְּקַשְׁרָה אֵלָיו שׁוֹב אוֹתָהּ הָאִשָּׁה, וְאָמְרָה: "אָבִי שָׁב אֵלַי בְּחֵלוֹם אֶתְמוֹל. הוּא מוֹדָה לָךְ. כְּעֵת נִתְּנוּ לוֹ אִישׁוֹר לְהִגִּיעַ אֶל מְקוֹמוֹ וְאֵל נַחֲלָתוֹ בְּגַן עֵדֵן. אָנִי מוֹדָה לָךְ שְׁנִית".

מְבַהִיל הַדְּבָר!!! עַד כִּמָּה חֲשׁוּבָה בְּקִשְׁתְּ הַסְּלִיחָה. שְׂאֵף שֶׁהָאָדָם צַדִּיק, כְּשִׁישׁ בִּידוֹ מַעֲשֵׂה זֶה – לֹא יִנְצַל מֵעוֹנֵשׁ – וְדוֹחִים אוֹתוֹ מִמְּקוֹמוֹ בְּגַן עֵדֵן. וְרַק בְּזִכּוֹת זְכוּיוֹתָיו שֶׁעָמְדוּ לוֹ, נִתְּנוּ לוֹ רְשׁוֹת לְשׁוֹב בְּחֵלוֹם לְבָתוֹ, וְלְבַקֶּשֶׁה לְפָנוֹת לְבַקֵּשׁ סְלִיחָה. ("יְקָרָה מְפָנִינִים")

שַׁבַּת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל! נָא לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן!

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"לֹא תִקְפוּ פֶּאת רֵאשֶׁכֶם וְלֹא תִשְׁחִית אֶת פֶּאת זְקֵנְךָ"

עַל הַכְּתוּב, "לֹא תִקְפוּ פֶּאת רֵאשֶׁכֶם וְלֹא תִשְׁחִית אֶת פֶּאת זְקֵנְךָ", פֶּרַשׁ רַש"י: "לֹלֵא תִקְפוּ פֶּאת רֵאשֶׁכֶם זֶה הַמְּשֹׁה צְדָעִי לְאַחֲרֵי אוֹזְנוֹ וּלְפִדְחָתוֹ, וְנִמְצָא הִיקָף רֵאשׁוֹ עָגוּל סְבִיב".

וְהוֹסִיף הָאֲרִיזוֹ"ל דְּבָרִים נִחְרָצִים בְּעֵינָיו זֶה, וְכָתַב בְּ"טַעְמֵי הַמִּצְוֹת" (קְדוּשִׁים): "אֲזַהֲרַת פֶּאת הָרֵאשׁ בְּכָל פַּעַם שְׁעוֹשֶׂה מִצְוָה, אֵינּוּ מִסְפִּיק לוֹ בְּמָה שְׁעוֹשֶׂה אוֹתָהּ, אֲלֵא שִׁיכּוֹן בְּעִשְׂיָתָהּ לְקִים מִצְוֹת בּוֹרְאוֹ בְּכָךְ... (וּלְכֹן) בְּמִצְוֹת הַפֶּאֶה, כְּשֶׁהוּא מִסְתַּפֵּר יְכֹן שְׂאִינוֹ מְנִיחַ לְשַׁחַת פֶּאת הָרֵאשׁ מִ-ב' צְדָדָיו וְגַם פֶּאת הַזְּקָן".

הִנֵּה, כִּי כֵן דְּבָר בְּעֵתוֹ לְהַתְּבוּנָן בְּמִשְׁמַעוֹת שֶׁל מִצְוָה יִקְרָה זֶה לְהַשְׁאִיר שְׁתֵּי פֶּאוֹת הָרֵאשׁ שֶׁהִפְכוּ לְהִיּוֹת מִסִּימְנֵי הַהִיכָר שֶׁל כָּל יְהוּדֵי שׁוֹמֵר תּוֹרָה וּמִצְוֹת.

וּכְפִי שְׁכוּתָב רַבְּנוּ מְאוֹרֵם שֶׁל יִשְׂרָאֵל ה"בֵּן אִישׁ חַי" (רַבֵּי יוֹסֵף חַיִּים מִבְּבֶל), עַל הַכְּתוּב בְּגִמְרָא (מְגִלָּה יב'): "מְרַדְּכֵי מוֹכְתֵר בְּנֵימוֹסוֹ".

"וְלִי הַפְּעוּט נִרְאָה לּוֹמֵר, מָה שְׂאֲמָרוּ (חז"ל) 'מְרַדְּכֵי מוֹכְתֵר בְּנֵימוֹסוֹ', הֵינּוּ, שֶׁהֵיוּ לוֹ פֶּאוֹת גְּדוּלִים, כִּי הַפֶּאוֹת הֵן סִימְנֵים וְעֵדִים עַל הַיְהוּדוּת... אָף-עַל-פִּי שֶׁהֵיָה קְרוֹב (מְרַדְּכֵי) לְמַלְכוּת וַיֵּשֶׁב בְּשַׁעַר הַמְּלָךְ עִם שְׂרֵי הַמְּלָךְ... וְאֶפְּלוּ יֵשֶׁב בֵּין מֵאָה שָׁרִים נִיכָר שֶׁהוּא יְהוּדִי (בְּגִלָּל הַפֶּאוֹת)... (ו)עַל-כֵּן כְּמָה וְכְמָה צְרִיכִים לְהִיזָהֵר (אָנוּ) בְּשֵׁנֵי עֵדִים נְאֻמָּנִים אֵלוֹ הָעוֹמְדִים אֶחָד מִיָּמִין וְאֶחָד מִשְׂמָאל הַמְּעַטְרִים אֶתְכֶם בְּעִטְרָה שֶׁל הַיְהוּדוּת... וְרַק אֲבָקֶשׁ שִׁיְהִי בָהֶם (בְּפֶאוֹת) שִׁיעוֹר הַנִּיכָר לְעֵינֵי הַכָּל, וְלֹא יִהְיוּ כְּעֹשְׂבִים הַקְּטָנִים עַל פֶּתַח הַקְּרָקַע... דָּאלוֹ פְּסוּלִים לְעֵדוּת, הֵם כְּדִין קָטָן שְׁפְסוּל לְעֵדוּת, כִּי רַק הַגְּדוּלִים נְאֻמָּנִים לְהַעֲדִיד...".

הִנֵּה, רוֹאִים אָנוּ שְׁלִפֵי דְבָרֵי ה"בֵּן אִישׁ חַי" שְׁתֵּי הַפֶּאוֹת הֵן בְּכַחֲשֵׁי שְׁנֵי עֵדִים הַמְּעִידִים עֲלֵינוּ נְאֻמָּנָה, שְׂאָנוּ יְהוּדִים שׁוֹמְרֵי תּוֹרָה, בְּנֵי אֵל חַי.

וְצָרִיךְ לְהַבִּין עֵינָיו זֶה. שְׁכֹן, מְדוּעַ בָּחַר ה' יִתְבָּרַךְ בְּשֵׁנֵי עֵדִים הַלְלוֹ מִיָּמִין וּמִשְׂמָאל לְהִיּוֹת סִימָן וְהִיכָר לְיְהוּדֵי נְאֻמָּר לָהּ וְתוֹרָתוֹ.

נִקְדָּים לְהַבִּיא מָה שְׂמִבּוֹאֵר בְּסִפְרֵי הַחֲסִידוּת, בְּשֵׁם הָאֲרִיזוֹ"ל הַקְּדוֹשׁ (שַׁעַר הַכְּנוּת, דְּרוֹשׁ א' לְפִסְחָה), כִּי קְלִיפַת (=טוֹמְאָת) פְּרַעָה וּמִצְרַיִם נִמְצָאָת בְּמִקּוֹם הָעֶרְף, כְּנֶגֶד הַצּוֹאֵר. וְלָכֵן פְּרַעָה הוּא אוֹתִיּוֹת "הָעֶרְף" - לְרַמֵּז עַל מִקּוֹם הָעֶרְף, שֶׁהוּא כְּנֶגֶד הַצּוֹאֵר, שֶׁהוּא מִקּוֹם צָר יוֹתֵר מִשְׂאֵר הַגּוֹף (וְכֵן גַּם מִצְרַיִם הוּא מְלִשׁוֹן מִיֶּצֶר, מִקּוֹם צָר).

וְהַעֲנִין הוּא, שְׂמֵאֲחֵר וְדָרָךְ עֶרְף הָאָדָם יוֹרֵדַת הַשְּׁפַעַת הָרֵאשׁ (=הַדְּעַת וְהַמְּחַשְׁבָּה) לְכָל חֲלָקֵי הַגּוֹף, הִנֵּה, קְלִיפַת טוֹמְאָת מִצְרַיִם הִיְתָה בְּמִקּוֹם הָעֶרְף כְּדֵי לְעַצּוֹר יְרִידַת שְׁפַע זֶה לְכָל חֲלָקֵי הַגּוֹף, כְּדֵי לְהַמִּית אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל מוֹת רוּחָנִי, חַס וְשְׁלוֹם. עַל-כֵּן, עִיָּקֵר הַשְּׁתַדְּלוּתוֹ שֶׁל הַיֶּצֶר הוּא לְעִשׂוֹת פִּירוּד בֵּין הַמַּחַ לְבִין הַלֵּב. וְזֹאת, כִּי רְצוֹן הַיֶּצֶר הוּא שְׁעֵסֵק הַתּוֹרָה יִשְׂאֵר בְּמַח, כְּדֵי שֶׁלֹּא יוּכַל לְהַשְׁפִּיעַ עַל הַלֵּב.

עֵתָה מִבּוֹאֵר הֵיטֵב מָה שְׁכָתַב הָאֲרִיזוֹ"ל, כִּי פְרַעָה הוּא אוֹתִיּוֹת "הָעֶרְף", שֶׁהִיא קְלִיפָה כְּנֶגֶד הַצּוֹאֵר הַרוֹצֵה לְעִשׂוֹת פִּירוּד בֵּין הַמַּח, שְׁנִמְצָא בְּרֵאשׁ, לְבִין הַלֵּב, שְׁכֵן הַחִיבוּר וְהַקְּשֵׁר בֵּין הָרֵאשׁ/הַמַּח לְבִין הַלֵּב הוּא עַל-יְדֵי הַצּוֹאֵר, הַמְּחַבְּרִים יַחַד.

וְהוֹסִיף ה"זֶרַע קִדְשׁ" (קְדוּשִׁים): "אֲבָל, כְּשֶׁחַס וְחָלִילָה (כְּאֲשֶׁר) הָאָדָם פּוֹגֵם אֶת מַעֲשָׂיו, וְאֵינּוּ הוֹלֵךְ אַחַר מַחְשַׁבַּת וְחַפְצַת הַנְּשֻׂמָה שְׂבִמּוּחָהוּ (שְׁרוּצָה לְעִשׂוֹת אֶת רְצוֹן ה' יִתְבָּרַךְ), אֲזִי הוּא עוֹשֶׂה מִסָּךְ מְבַדִּיל (=בוֹנֵה) בֵּין הַנְּשֻׂמָה שְׂבִמּוּחָהוּ, וְאֵינָה (=הַנְּשֻׂמָה) מִתְּפַשְׁטֵת לְלָבוּ, שֶׁהֵגַם שְׂמִבִּין וּמִתְּבוּנָן בְּגְדוּלָתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׂמוֹ, וַיּוֹדַע שְׂטוּבָה הִיא הָעֶצֶה לְעִשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ כִּנ"ל, מִכָּל מִקּוֹם (כְּאֲשֶׁר כַּח הַנְּשֻׂמָה לֹא יוֹרֵד לְלֵב), נִפְשׁ הַבְּהִמִית שָׁבוּ וְתִאֲוֹת לָבוּ מִתְּגַבְּרִים, וְאֵין לָבוּ בְּרִשׁוֹתוֹ, וְהַלֵּב חוֹשֵׁב בְּתִאֲוֹת וְחוֹמְרִיוֹת, וְאֵינּוּ יְכוּל לְהַדְּבִק בּוֹ יִתְבָּרַךְ... כְּמוֹ שְׁכָתוּב (יִשְׁעִיָה נט', ב'): 'כִּי אִם

עונתיכם היו מבדלים בינכם לבין אלהיכם **וחטאותיכם** הסתירו פנים', וכמו שכתוב (תהילים לח, ה): 'כי עונתי עברו ראשי'. ואינו מרגיש בנפשו כלל השראת חלק אלקי שבו (=את כח הנשמה), כי **(הנשמה)** אינה אצלו בהתגלות, אלא רק בהסתר והעלם למאד, ומספים מבדילים ומסתירים אותה **מלהאיר**...

והנה, השם יתברך עשה צינורות, כדי שתלך החכמה **מהנשמה** שבמוחו ללב. והצינורות הם שערות הראש. כי כתוב בספרים, שהשערות הן חלולות, והוא לשון 'שער ופתח', ודרך שם הולכת כח **הנשמה** שבמח, ושערות הראש (=הפאות) הולכות עד נגד הזקן, ושערות הזקן הולכות עד נגד הלב, ובוה נמשכת החכמה מהמח עד הלב כנ"ל. וזהו שנאמר כאן: "לא תקפו פאת ראשכם" – שלא תגרמו בעונותיכם שיהיה מסך מבדיל בין המח ללב, שתקיפו... (ותעשו) מסך מבדיל, חס ושלום, סביב המח, כאומרם ז"ל (סוטה ג'): '**עבירה** מלפפתו...'. – כדי שלא יתפשט כח הנשמה דרך הצינורות שהם השערות ללב, לא תגרמו כן, רק שתראו לעובדו יתברך, ושתתפשט כח **הנשמה** האלהית שבכם, ושתרגישו את החלק אלוהי שבכם".

מביאור דבריו של ה"זרע אמת" אנו למידים, ששערות הפאות יוצאות מהמח ויורדות למטה אל הזקן, והזקן יורד אל הלב, כדי לחבר את ההשגות שבמח עם הלב ושאר האיברים. לא כמו שרצה פרעה (=אותיות "העורף") למנוע בכח **טומאתו** את התחברות המח ללב.

וראוי להוסיף מה שכתוב בפרקי אבות (ב, ט): "חמשה תלמידים היו לו, לרבן יוחנן בן זכאי... אמר להם: צאו וראו איזוהי דרך ישרה (=מהי המידה הטובה ביותר) שידבק בה האדם... רבי אלעזר אומר: לב טוב. אמר להם (רבן יוחנן בן זכאי): רואה אני את דברי אלעזר בן ערך מדבריכם...". ופרש רבנו עובדיה מברטנורא: "לפי שהלב הוא המניע לכל שאר הכוחות, והוא המקור שממנו נובעות כל הפעולות (=המידות)".

ומאחר והלב הוא שרש כל המידות, לכן תכלית האדם בעולם הזה היא להשליט את הנשמה שבמח על הלב, המפעיל את איברי הגוף לעשות מעשה. כפי שאומר האר"י הקדוש (שער הפנויות, דרוש א' לפסח), שתכלית עבודת האדם היא להגיע למדרגת "מח שליט על לב". שהרי, המח הוא משכן הנשמה הקדושה ושרש המחשבה והדעת, ושם אין שום תשוקה ותאוה לדברים **הגשמיים**.

ועוד כתוב בספרים הקדושים, שעיקר תפקיד המח שהוא משכן הנשמה, ללמד ולהשכיל, והוא אף מזהיר את האדם להתרחק מן הרע ולהתקרב לטוב. לעומת זאת, הלב, שהוא שרש המעשה, נוטה יותר **לרע**, **לתאות** ו**להמרניות** של העולם הזה. לכן, כאמור, תפקיד האדם הוא "להמליך" את המח על הלב, כדי שיוכל האדם לשלוט ולהכניע את **תאות לבו**, ולא יבוא לידי חטא, חלילה.

(ויש לתת בזה רמז וסימן, שבכל מעשה שהאדם רוצה לעשות הוא צריך לזכור תמיד את ראשי התיבות של "**מעשה**" – **מח שליט על הלב**).

מעשה יאירו עינינו להבין את הרעיון הנשגב של ה"זרע קדוש", שמה שהזהיר הכתוב: "לא תקפו פאת ראשכם", הכונה היא שלא תקיפו את פאת ראשכם בחומת ברזל, למנוע מהחכמה שבמח לרדת ולהשפיע על הלב, אלא תחברו אותם יחד, על-ידי שתשאירו את פאות הראש צומחות ממקום המח ויורדות כלפי מטה לזקן, כדי לחבר מח ולב.

על-פי האמור נשכיל להבין, מדוע הפאות הן סימן ההיכר של כל יהודי. שכן, מאחר וקבלנו את התורה מהר סיני, כדי לקיים את מצותיה, הנה, אי-אפשר לקיים את המצות, אלא רק אם נוכח להשליט את המח (שמבין את התורה) על **יצר הרע** שבלב. ולכן, שתי הפאות הראש המחברות בין המח על-ידי שני העדים הנאמנים, כדי לומר לאדם שיש בכוחו להשליט את התורה שבמוחו על **תאות הלב**, בבחינת מח שליט על הלב. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)
"לא תלך רכיל בעמך"

רבי נפתלי אמסטרדם מחכמי המוסר בסוף המאה ה-יט' ובראשית מאה זו, היה מדקדק כל ימיו במוצא פיו, וביותר היה נזהר, שלא להיפשל חלילה באבק לשון הרע, כשבאו אצלו אנשים לדין תורה. פעם בפעם עורר רבי נפתלי את בני עדתו לכך, שרבים וטובים מתירים לעצמם לזלזל באיסור חמור זה מן התורה. ובין השאר היה אומר: ראיתי אנשים, המבקשים להם היתר של מאה רבנים בכדי לשאת אשה שניה, בשעת הצורך, וכידוע אין זה, אלא איסור מדרבנן (=של החכמים), ומדוע אין אנשים מבקשים היתר של מאה רבנים כדי להשמיע דברי רכילות ולשון הרע, שזהו איסור גמור מן התורה, ואחת מן העבירות החמורות

"בני ציון"

"אמר רבי יהושע בן לוי, לעולם ישכים אדם לבית הכנסת"

צריך לדעת, שמעלת התפילה בציבור היא רבה ועצומה לאין ערוך, וכל איש ואיש מישראל צריך להקפיד ולהזהר על-כך מאד, כפי ששנינו בגמרא (ברכות ו'): "אמר רבי יוחנן, בשעה שבא הקדוש ברוך הוא בבית הכנסת, ולא מצא בה עשרה, מיד הוא כופים, שנאמר (ישעיה נ'): 'מדוע באתי ואין איש? קראתי ואין עונה'". וכן שנינו בגמרא (שם ח'): "דאמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי: מאי דכתיב (תהילים טט') 'ואני תפילתי לך ה' עת רצון?' אימתי 'עת רצון'? בשעה שהצבור מתפללים...תניא נמי הכי, רבי נתן אומר: מנין שאין הקדוש ברוך הוא מואס בתפלתן של רבים? שנאמר: 'הן אל כביר ולא ימאס', וכתיב (תהילים נה, יט'): 'פדה בשלום נפשי מקרב לי, כי ברבים היו עמדי'".

ולכן אומרת הגמרא (שם מז'): "אמר רבי יהושע בן לוי, לעולם ישכים אדם לבית הכנסת, כדי שיזכה וימנה עם עשרה הראשונים, שאפלו מאה באים אחריו, קבל עליו שכר כלם. 'שכר כלם' סלקא דעתך (=שכר כלם אתה מעלה על דעתך)? אלא אימא, נותנים לו שכר כנגד כלם."

וכאן המקום להביא מדברי רבנו האריז"ל ב"שער הכוונות" (ענין בית הכנסת, דף ג'): "מצוה על האדם להיות מעשרה ראשונים בבית הכנסת. (ו) צריך שאחר שיבוא לבית הכנסת אחד מעשרה ראשונים. לא יצא משם עד שישלים תפילתו שם. לא פאותם הנוהגים להיות מעשרה ראשונים בבית הכנסת זה. ואחר-כך חוזרים והולכים להתפלל בבית הכנסת אחר...שלא היו שם מעשרה ראשונים (כדי להשלים מנין). טעות היא בידם, ולא תחשב (להם) למצוה כלל... (ו) הנכנס לבית הכנסת צריך להיזהר מאד להתעבב מעט בפתח קודם שיכנס ולהראות עצמו ירא וחרד ומודעוץ להיכנס בהיכל מלכו של עולם. וענין זה מועיל מאד אל השלימות של האדם ואל ההשגה, וזה סוד הפסוק 'ומקדשי תיראו', גם זה מה שכתוב בגמרא בענין אחיתופל שלמדו לדוד עליו השלום... בבית אלהים נהלך ברגש' ורמזו, גם כאן ענין ברגש, שיתרגש האדם ויזדעזע בעת כניסתו בבית אלהים, שהוא בית הכנסת". וכתב המהרש"א ב"חידושי אגדות", שהטעם שעשרה ראשונים מקבלים שכר כנגד כלם הוא, שבכל עשרה יהודים השכינה שורה שם. והנה, אלה העשרה הראשונים הביאו את השכינה לבית הכנסת, ואלו הבאים אחריהם אינם עושים כלום, רק מה שמתפללים עם העשרה שהביאו את השכינה.

וצריך להבין, מדוע כל אחד מהעשרה הראשונים המביאים את השכינה, שכתן כנגד כל אלו שבאים אחריהם? כדי להבין ענין זה, נקדים להביא מה שמבואר על-ידי בעל התניא ב"שער היחוד והאמונה", הפותב בשם הבעש"ט הקדוש זיע"א: "הנה, כתיב: 'לעולם ה' דברך נצב בשמים'. ופרש הבעש"ט זצ"ל, כי (דברי ה' יתברך, עשרת המאמרות שאמר)... 'הי רקיע בתוך המים' וגו', (ה) תיבות (ה) אותיות (ה) אלו הן ניצבות ועומדות לעולם בתוך הרקיע, השמים... להחיותם לעולם, כדכתיב (=כמו שכתוב): 'ודבריו חיים וקיימים... לעד'.

כי אילו היו האותיות מסתלקות פרגע, חס וחלילה, וחזרות למקורן, היו כל השמים (חוזרים) (ל) אין ואפס ממש, והיו כלא היו... וכן בכל הברואים שבכל העולמות, העליונים והתחתונים... אילו היו מסתלקות... חס וחלילה האותיות מעשרה (ה) מאמרות שבהן נבראת הארץ... היתה (כל הבריאה) חוזרת לאין ואפס."

כלומר, הבעש"ט הקדוש מבאר לנו, שלא נטעה להבין כי מה שברא הקב"ה את העולם בעשרה מאמרות היה רק פעם אחת בששת ימי בראשית, ומאז קים העולם ברצונו יתברך. אלא, צריך לדעת, כי כל היקום כלו, שנברא בעשרה מאמרות, עומד וקיים על-ידי אותם עשרה מאמרות - "יהי אור", תדשא הארץ", "יקוו המים" וכו' - והם המחיים ומקיימים את כל הבריאה בכל רגע ורגע. ואותן האותיות, של עשרה מאמרות אלו, ניצבות בתוך

הבריאה כלה להחיותה. ומאחר ודיבורו של הקב"ה הוא נצחי, הנה, כל זמן שהוא יתברך רוצה בכך, מחיה הוא את הבריאה. ואולם אם הוא יתברך היה מפסיק את דיבורו, חס וחלילה, ומסלק את האותיות המחיות את אותו הנברא, כי אז היה אותו הנברא בטל ומבוטל, והופך לאפס – כמו לפני הבריאה.

לפי זה מבואר, שהאותיות של עשרת המאמרות הן בבחינת צינורות, הממשיכים שפע רב טוב להחיות את העולם בכל רגע ורגע, בבחינת "ואתה מחיה את כלם", וכדברי הבעש"ט הקדוש זיע"א: "לעולם ה' דברך נצב בשמים". נמצא לפי זה, שכאשר האדם חוטא, ועושה דברים המנוגדים לרצון הבורא, הרי הוא פוגם בכך באותיות של עשרת המאמרות, שהם כאמור צינורות השפע להמשיך חיים לבריאה, ועל-ידי כך גורם חלילה למעט את השפע בעולם.

ומעתה יאיר לנו מה שאמר רבי יהושע בן לוי: "לעולם ישכים אדם לבית הכנסת, כדי שיזכה וימנה עם עשרה הראשונים, שאפלו מאה באים אחריו, קבל עליו שכר כלם".

והביאור הוא, שכל המאה הבאים לבית הכנסת אחרי עשרה ראשונים להתפלל לה, הם משתמשים עם אותם צינורות השפע שכבר הכינו ותקנו עשרה ראשונים. ועל-כן ראוי שהעשרה הראשונים יקבלו שכר כנגד כלם.

"קדשים תהיו כי קדוש אני ה'"

אומר ה"תפארת שלמה": הנה, שנינו במשנה (גיטין כב'): "הכל פשרין לכתוב את הגט – אפילו חרש, שוטה וקטן". ומקשה הגמרא על-כך: "והלא לאו בני דעה ניהו" (=והלא אין בהם דעת), ובודאי שלא ידעו לכתוב לשמה (=לשם המצוה)?

אלא, "אמר רב הונא: והוא שהיה גדול עומד על גביו" – כלומר שגדול ובר-דעת עומד עליו – על החרש, השוטה או הקטן – ומלמדם לכתוב לשמה.

והנה – אומר ה"תפארת שלמה" – ידוע, שמאד קשה **לבשר ודם**, הקרוין (=העשוי) מחמר ומעפר, לעסוק בתורה לשמה, בלי שום פניות אישיות. (כגון, שרוצה ללמוד תורה לשם **מעמד וכבוד** בקהילה שלו, או לשם **ממון**). לכן, העצה היעוצה לכל אדם היא, שיקשר את עצמו לה' יתברך, עד שירגיש את עצמו בבחינת חרש, שוטה וקטן, שאין להם דעת, ורק הקב"ה הוא בבחינת גדול, העומד עליו מלמעלה, ומלמדו איך לעסוק בתורה לשמה. ומספם ואומר ה"תפארת שלמה", שזהו הענין שהקב"ה מתפלל. הכוונה היא, שהוא יתברך מתפלל עם ישראל, בבחינת גדול העומד על גבם, כדי להשפיע עליהם, שיוכלו להתפלל וללמוד תורה לשמה, כראוי, בלי שום פניות אישיות.

"לא תעמד על דם רעך..." (יט' טז')

רבי יהושע איזיק (רבי איזיל חריף) היה מגדולי הרבנים באירופה במאה ה-19. בשנות כהונתו בסלונים, פעל רבות לתיקון מצב הקהילה, ונהל מאבקים נמרצים נגד ראשי-קהל תקיפים ובעלי שררה, המקורבים למלכות.

ומעשה בשוחט קל-דעת, שהבריות החלו מרננים אחריו, שאינו מדקדק במצות, כראוי לשו"ב (=שוחט ובודק), שמשחיתתו אוכלים אלפי יהודים. אולם, אותו שוחט היה מקורב לאחד מעתירי הממון בסלונים, שהכל היו יראים מפניו, ולכן לא העזו בני המקום לפגוע במעמדו המכובד של איש זה בעירם.

כשנודע הדבר לרבי איזיל, הזמין אליו בדחיפות את השוחט, שקופה של שרצים היתה תלויה מאחוריו, ואמר לו בלשון תקיפה: בתוקף סמכותי כמרא דאתרא (=רב העיר) בסלונים, אני אוסר עליך מהיום והלאה לשחוט כל בהמה בעירנו! נדהם השוחט מדברי הרב, וקרא: מה ראה רבנו לאסור עלי את השחיטה? השיב הגאון בסבר פנים חמורות: חכמינו ז"ל אמרו במסכת סוטה (ג', ע"ב): "אין אדם עובר עבירה, אלא אם כן נכנסה בו רוח שטות". נמצאנו למדים מכאן, שהחוטא משול לבהמה, שאין בה דעת. וכיון שכך הוא, קים חשש שבשעת שחיטת בהמה תעבור על לאו מפורש בתורה של "לא תעמד על דם רעך..."

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"קְדוּשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאֵת שַׁבְּתוֹתַי תִּשְׁמְרוּ"

עַל הַכְּתוּב (ויט, ב), "קְדוּשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם, אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ", פֶּרֶשׁ הַרְבֵּ הַקְּדוֹשׁ, אִישׁ הָאֱלֹקִים, רַבִּי אוּרִי מְסֻטְרְעֵלִיסק זִיע"א, וְאָמַר: הִנֵּה, כְּתוּב בְּגִמְרָא (נִידָה ל"א): "...שְׁלֹשָׁה שׁוֹתֵפִין יֵשׁ בְּאֲדָם: הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאָבִיו וְאִמּוֹ - אָבִיו מְזַרְע הַלֶּבֶן, שְׁמִמְנוּ (נוֹצְרִים) עֲצָמוֹת וְגִידִים וְצַפְרָנִים, וְמִחַ שְׁבָרָשׁוּ וְלֶבֶן שְׁבָעִין. אִמּוֹ מְזַרְעַת אֲדָם, שְׁמִמְנוּ (נוֹצְרִים) עוֹר וּבָשָׂר וְשַׁעֲרוֹת וְשַׁחֹר שְׁבָעִין. וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן בּוֹ רוּחַ וְנִשְׁמָה....".

אִם כֵּן, אוֹמֵר הַשְּׂרָף רַבִּי אוּרִי מְסֻטְרְעֵלִיסק, חִלְקוּ שֶׁל הַקַּב"ה בְּאֲדָם הוּא הַנְּשֻׁמָּה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא בּוֹדָאֵי בְּשָׁלִימוֹת. שֶׁהָרִי, הִיא חֶלֶק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְהוּא יִתְבָּרַךְ הַקְּדוֹשׁ מְכַלֵּם, וְכֵן גַּם כָּל מַעֲשָׂיו וְאוֹלָם, חֶלֶקֶם שֶׁל הַהוֹרִים, **הַגּוֹף הַנְּשָׁמִי**, הַנִּמְשָׁךְ לְתַאֲוֹת הָעוֹלָם, אִינוֹ בְּשָׁלִימוֹת, וְלָכֵן צְרִיךְ הָאֲדָם לְהַתִּירָא מִצַּד הַגּוֹף, כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבִיא אוֹתוֹ לְיַד חֲטָא.

עַל-פִּי זֶה יֵאִיר לָנוּ לְהַבִּין מָה שְׁכְּתוּב בְּבְרִיאַת הָאֲדָם (בְּרֵאשִׁית א', כו'): "וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדַמּוֹתֵנוּ". וַיְדוּעָה תְּמִיחַת חוּז"ל עַל הַכְּתוּב "נַעֲשֶׂה אָדָם", שֶׁהוּא לְשׁוֹן רַבִּים, שֶׁהָרִי הַקַּב"ה הוּא אֶחָד יַחִיד וּמְיֻחָד, וְהוּא לְבָדוּ בְּרָא אֶת הָאֲדָם. אֲלָא, שֶׁתְּרַצוּ הַמְּפָרְשִׁים, שֶׁרַצָּה הַקַּב"ה לְלַמְדָנוּ בְּכַךְ אֵת מִידַת הַעֲנוּהָ, שֶׁהִיא הַגְּדוּל נִמְלָךְ בְּקִטּוֹן. דְּהִינוּ, שֶׁהַקַּב"ה נִמְלָךְ עִם הַמְּלֹאכִים לְפָנָי יְצִירַת הָאֲדָם.

אוֹלָם ה'"יִשְׁמַח מִשָּׂה" (בְּרֵאשִׁית) תְּרַץ, שֶׁהַקַּב"ה אָמַר לְנִשְׁמַת הָאֲדָם (לְפָנָי כְּנִיסַתָּה לַגּוֹף): "נַעֲשֶׂה אָדָם". כְּלוּמָר, אֲנִי וְאֵת, בְּיַחַד, נַעֲשֶׂה וְנִשְׁלִים אֶת הָאֲדָם שְׁבָךְ. (שְׁכוֹן, כְּיָדוּעַ, הַקַּב"ה בְּרָא אֶת הָאֲדָם חֲסֵר, כְּדֵי שִׁישְׁלִים אֶת עֲצָמוֹ עַל-יַדֵי תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים).

וּמַעֲתָה יֵשׁ לוֹמֵר, שֶׁהַקַּב"ה אָמַר לְנִשְׁמַת אָדָם וְחוּהָ, קִדְם שֶׁנִּבְרָאוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה, "נַעֲשֶׂה אָדָם" - כְּלוּמָר, אֲנִי וְאֵתֶם, בְּשׁוֹתֵפּוֹת, נַעֲשֶׂה אָדָם, עַל-יַדֵי שֶׁתְּקִימוּ מִצּוֹת פְּרוּ וּרְבוּ. וּבְכַךְ רַצָּה הַקַּב"ה לְחַזֵּק אֶת הָאֲדָם בְּסִיוַע הַגְּדוּל שִׁישְׁיַע לוֹ בְּגִידוּל וּבְחִינוּךְ צְאָצְאֵיהֶם לְתוֹרָה וְלַעֲבוּדַת ה'.

וְזֶהוּ שְׂרִמְזוּ הַחֲכָם מְכַל אָדָם, בְּאוֹמְרוֹ (קִהְלֵת ד', ט): "טוֹבִים הַשְּׂנִים מִן הָאֶחָד, אֲשֶׁר יֵשׁ לָהֶם שְׂכָר טוֹב בְּעַמְלָם". כְּלוּמָר, מִתִּי "טוֹבִים הַשְּׂנִים", שֶׁהֵם הָאֵב וְהָאֵם, וְיִצְלִיחוּ בְּחִינוּךְ צְאָצְאֵיהֶם? רַק "מִן הָאֶחָד" - רַק כְּאֲשֶׁר יִזְכְּרוּ תְּמִיד שֶׁהֵם מְקַבְּלִים שֶׁפַּע קִדְשׁ וְסִיוַע "מִן הָאֶחָד" - הוּא יַחִידוֹ שֶׁל עוֹלָם, הַקַּב"ה, שֶׁעֲשֶׂה עֲצָמוּ שׁוֹתֵף עִם הַהוֹרִים בְּחִינוּךְ צְאָצְאֵיהֶם.

וְיֵשׁ עוֹד לְהוֹסִיף בְּעִנְיָן זֶה (ש"ש שְׁלֹשָׁה שׁוֹתֵפִין יֵשׁ בְּאֲדָם: הַקַּב"ה, וְאָבִיו וְאִמּוֹ) חִידוֹשׁ גְּדוּל. שְׁכוֹן, בְּדַעַת רוּב הָאֲנָשִׁים, שֶׁהָאֲדָם נוֹלָד עִם הַנְּשֻׁמָּה הַקְּדוּשָׁה בְּקִרְבוֹ. אוֹלָם, מְבוֹאֵר בְּזִהָר הַקְּדוֹשׁ, שֶׁרַק בְּיוֹם בָּר הַמְצָוָה שֶׁל הָאֲדָם נִכְנָסַת בּוֹ הַנְּשֻׁמָּה, וְעַד עַתָּה הִיְתָה לוֹ רַק הַנְּשֻׁמָּה הַבְּהִמִית. וְלָכֵן אוֹמֵר הַקַּב"ה לְאֲדָם בְּיוֹם בָּר הַמְצָוָה: "בְּנִי אֲתָה, אֲנִי הַיּוֹם יִלְדְתִיךָ". וּכְפִי דְבַרֵי הַזִּהָר הַקְּדוֹשׁ (מִשְׁפָּטִים צח', מִתוֹרָגָם): "כְּשֶׁהִגִּיעַ דּוֹד לִ-י"ג שָׁנִים, וְזָכָה בְּיוֹם הַהוּא לְהִיפָנֵס לְשַׁנַּת ה-י"ד, אִזּוֹ כְּתוּב: 'ה' אָמַר אֵלַי בְּנִי אֲתָה, אֲנִי הַיּוֹם יִלְדְתִיךָ'. מָהוּ הַטַּעַם? (אֲלָא צְרִיךְ לְדַעַת), כִּי לְפָנָי זֶה לֹא הִיָּה בְּבַחֲיִנַת בּוֹ, וְלֹא שְׂרַתָּה עָלָיו הַנְּשֻׁמָּה הָעֲלִיוֹנָה. שֶׁהָרִי, בְּשָׁנוֹת הַעוֹרְלָה הִיָּה, וְלָכֵן 'אֲנִי הַיּוֹם יִלְדְתִיךָ', הַיּוֹם וְדָאֵי יִלְדְתִיךָ....".

וְלָכֵן, עַל-פִּי הַמְּבוֹאֵר בְּזִהָר, מְכִינּוֹן שֶׁהַנְּשֻׁמָּה שֶׁל הָאֲדָם נִכְנָסַת בּוֹ רַק בְּהִיוֹתוֹ בּוֹן יְגִי שָׁנִים, נִמְצָא, שֶׁבְּיוֹם בָּר הַמְצָוָה נִשְׁלַם חִלְקוֹ שֶׁל הַקַּב"ה, שֶׁהוּא הַשׁוֹתֵף שְׁנוּפֵחַ בְּאֲדָם אֵת הַנְּשֻׁמָּה. וְלָכֵן, בְּיוֹם זֶה אוֹמֵר הַקַּב"ה לְאֲדָם, "בְּנִי אֲתָה, אֲנִי הַיּוֹם יִלְדְתִיךָ" - כִּי הַיּוֹם נִשְׁלַם חִלְקוֹ שֶׁל הַקַּב"ה בְּבְרִיאַת הָאֲדָם. וּמַעֲתָה אֲתָה נִחְשָׁב כְּאִילוֹ "הַיּוֹם יִלְדְתִיךָ", וְעַל-כֵּן תוֹכַל לְהַתְקַדֵּשׁ בְּכָל הַקְּדוּשׁוֹת, בְּבַחֲיִנַת "קְדוּשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם".

רְאִיָּה בְּרוּרָה לְכַךְ לּוֹמְדִים אֲנוּ מְדַבְּרֵי הַאֲרִיז"ל, ב"לִיקוּטֵי תוֹרָה" (רִישׁ פְּרִשְׁת שְׁמוֹת), שְׁמִפְרָשׁ אֵת רְמִזוּ הַמְשָׁנָה (פִּסְחִים א', א'): "אוֹר לְאַרְבַּעָה עֶשֶׂר בּוֹדְקִין אֵת הַחֲמִץ לְאוֹר הַנֵּר". וּמְבָאֵר שָׁם, ש"אֹר לְאַרְבַּעָה עֶשֶׂר" רוֹמֵז עַל בָּר הַמְצָוָה, שְׂאִזּוֹ הוּא נִמְצָא בְּתַחֲלִילַת שְׁנַת הָאֲרָבַע עֶשְׂרֵה לְחִיּוֹ, וְאִזּוֹ "בוֹדְקִין אֵת הַחֲמִץ", הוּא הַיְצָר הַרַע, "לְאוֹר הַנֵּר" - בְּזִכּוֹת הַתוֹרָה וְהַמְצוֹת, שֶׁהוּן אוֹר הַנֵּר, כְּמוֹ שְׁכְּתוּב (מִשְׁלֵי ו', כג'): "כִּי גַר מְצוּהָ וְתוֹרָה אוֹר".

וְהוֹסִיף עַל-כֵּן ב"לִיקוּטֵי תוֹרָה", בְּלִשׁוֹן קוֹדְשׁוֹ: "וְהִנֵּה, יֵשׁ בְּאֲדָם שְׂאוֹר שֶׁהוּא בָּא מִכַּח טִיפַת הָאֵב. וְחֲמִץ

בא מִפֶּת טִיפֶת הָאֵם, לְכֹן נִקְרָאת 'מִחְמַצֵּת', לְשׁוֹן נִקְבָּה, וְדוּחִים זֶה לָזֶה (הַנְּשֻׁמָּה אֶת הַשָּׂאֵר וְהַחֲמֵץ) לְחוּץ (=מְחוּץ לַגּוּף)."

הִנֵּה, מְבוֹאֵר בְּפִירוּשׁ בְּדַבְרֵי הָאֲרִיז"ל, שְׁבִיּוֹם בַּר הַמְצִיחַ דוּחִים "לְאוֹר הַנֵּר" (שֶׁהִיא הַנְּשֻׁמָּה הַקְּדוּשָׁה) אֶת "הַחֲמֵץ וְהַמְחַמְצֵת" (הַחֲלֵק הַרְעָה שֶׁל הָאֵב וְהָאֵם שֶׁבְּגוּף הָאָדָם) מְחוּץ לַגּוּף. וַיֵּשׁ לוֹמֵר, שֶׁכֵּל זֶה הוּא מִכֶּת הַנְּשֻׁמָּה, שֶׁהִיא חֲלָקוֹ שֶׁל הַקֶּב"ה, שֶׁנִּכְנָסֶת בּוֹ בְּאָדָם בְּיוֹם בַּר הַמְצִיחָה. וְעַתָּה, עַל-יְדֵהָ יְכוֹל הָאָדָם לְגַרֵשׁ אֶת "הַשָּׂאֵר וְהַחֲמֵץ", שֶׁהֵם חֲלָק אָבִיו וְאִמּוֹ.

נִמְצְאוּ לְמִדִּים, שִׁ"אוֹר לְאַרְבָּעָה עָשָׂר", בְּיוֹם בַּר הַמְצִיחָה, כְּשֶׁנִּכְנָס הָאָדָם לְשָׁנַת ה'-י"ד, "בּוֹדֵקִין אֶת הַחֲמֵץ", שֶׁהִיא חֲלָק הַרְעָה שֶׁל הָאֵב וְהָאֵם, "לְאוֹר הַנֵּר" - בְּכֶת אֹר הַנְּשֻׁמָּה, שֶׁנִּקְרָאת נֵר ("כִּי נֵר ה' נִשְׁמֵת אָדָם"), שֶׁהִיא חֲלָקוֹ שֶׁל הַקֶּב"ה, וּבְכּוֹחָהּ יְכוֹל הָאָדָם לְגַרֵשׁ אֶת חֲלָק הַרְעָה שֶׁל הָאֵב וְהָאֵם, הוּא הַגּוּף.

הִנֵּה כִּי כֹן מְבוֹאֵר הֵיטֵב גַּם הַטַּעַם, מְדוּעַ לִפְנֵי בַר הַמְצִיחָה מוּטָל עַל הַחֲיִנוּף עַל אָבִיו וְעַל אִמּוֹ, וְרַק לְאַחַר בַּר הַמְצִיחָה מִתְחַיֵּב בַּר הַמְצִיחָה בְּכָל הַמְצִיחָה מִצָּד עֲצָמוֹ. שֶׁכֵּן, הַיּוֹת וּמְבוֹאֵר בְּזִהָר הַקְּדוּשׁ, שֶׁלִּפְנֵי בַר הַמְצִיחָה אֵין לְיִלָּד נְשֻׁמָּה, נִמְצָא, שֶׁיֵּשׁ לְיִלָּד רַק אֶת הַגּוּף הַחוּמְרִי, שֶׁיֵּשׁ בּוֹ פָּגָם מִצָּד אָבִיו וְאִמּוֹ, בְּבַחֲיִנַת "אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ", וְאֵין הוּא יְכוֹל לְזַכֵּךְ בְּעַצְמוֹ אֶת הַחֲמֵר - שֶׁהִרִי הַנְּשֻׁמָּה עֲדִין לֹא נִכְנָסָה בּוֹ. עַל-כֵּן, בְּהִכָּרַח שְׁאָבִיו וְאִמּוֹ, שֶׁיֵּשׁ לָהֶם נְשֻׁמָּה, יִסְעִיעוּ לְבַנְיָהֶם לְהַתְגַּבֵּר עַל הַחֲמֵר שֶׁל הַגּוּף, שֶׁבֹא מִחֲלָקָם. אִוְלָם, לְאַחַר בַּר הַמְצִיחָה, כְּשֶׁכָּבֵר זָכָה הַיִּלָּד בְּנְשֻׁמָּה מִצָּד עֲצָמוֹ - עַד שֶׁהַקֶּב"ה מְעִיד עָלָיו: "בְּנֵי אֶתְהָ אֲנִי הַיּוֹם יְלַדְתִּיךָ" - אִם כֵּן, כְּבָר יֵשׁ בִּיכוּלְתוֹ לְהַתְגַּבֵּר עַל הַחֲמֵר, בְּזִכּוֹת הַנְּשֻׁמָּה שֶׁקִּבַּל, וְלָכֵן מְעַתָּה לֹא מוּטָל עַל הַחֲיִנוּף עַל אָבִיו וְאִמּוֹ.

מִכֵּל זֶה נִמְצְאוּ לְמִדִּים, שֶׁמָּה שֶׁתִּקְנוּ לָנוּ חוּז"ל, שֶׁהָאֵב אוֹמֵר לְאַחַר בַּר הַמְצִיחָה "בְּרוּךְ שֶׁפָּטַרְנִי מִעֲנִשׁוֹ שֶׁל זֶה", הוּא מִכִּיּוֹן שֶׁלִּפְנֵי בַר הַמְצִיחָה, כֹּאֲשֶׁר לְיִלָּד לֹא הִיְתָה נְשֻׁמָּה, הִנֵּה, כֵּל מָה שֶׁחֲסָא הִיָּה מִצָּד הַגּוּף הַחוּמְרִי, שֶׁהוּא מִצָּד אָבִיו וְאִמּוֹ, וְעַל-כֵּן הָאֲחֲרִיּוֹת חָלָה עֲלֵיהֶם - שֶׁהִרִי זֶהוּ חֲלָקָם.

אָבֵל עַתָּה, לְאַחַר בַּר הַמְצִיחָה, כְּשֶׁכָּבֵר זָכָה הַיִּלָּד בְּנְשֻׁמָּה מִשְׁלוֹ, אִם כֵּן כְּבָר יֵשׁ בְּכּוֹחוֹת עֲצָמוֹ לְהַתְגַּבֵּר עַל חֲלָק הָאֵב וְהָאֵם, שֶׁהוּא הַגּוּף, עַל-יְדֵי הַנְּשֻׁמָּה, וְשׁוֹב הָאֵב לֹא יַעֲנֵשׁ. וְעַל-כֵּן מְבָרַךְ הָאֵב "בְּרוּךְ שֶׁפָּטַרְנִי מִעֲנִשׁוֹ שֶׁל זֶה" - כִּי מְעַתָּה בָּנוּ הוּא בְּבַחֲיִנַת הַבֵּן שֶׁל הַקֶּב"ה (כְּפִי שְׁאוֹמֵר הַקֶּב"ה עָלָיו: "בְּנֵי אֶתְהָ, אֲנִי הַיּוֹם יְלַדְתִּיךָ").

עַל-פִּי זֶה יֵאֵר לָנוּ לְהַבִּין מָה שֶׁאָמַר כ"ק הָאֲדַמוּ"ר מֶרֶן מַהֲר"א מְבַעֲלֵזָא, שֶׁהִבְרָכָה שֶׁמְבָרַךְ הָאֵב בְּיוֹם בַּר הַמְצִיחָה, "בְּרוּךְ שֶׁפָּטַרְנִי מִעֲנִשׁוֹ שֶׁל זֶה", רְמוּזָה בְּכַתוּב בְּתַהֲיִלִּים (קכ"ו, ו'): "הַלּוֹךְ יִלָּךְ וּבָכָה נִשְׂא מִשְׁךָ הַזָּרַע, בֹּא יְבֵא בְרִנָּה נִשְׂא אֶלְמַתִּיּוֹ". שֶׁכֵּן, לִפְנֵי בַר הַמְצִיחָה הָאֵב "הַלּוֹךְ יִלָּךְ וּבָכָה" - הָאֵב הוֹלֵךְ וּבּוֹכָה. וְכֵל-כֵּן לָמָּה? עַל שֶׁהוּא "נִשְׂא מִשְׁךָ הַזָּרַע" - שֶׁהוּא נוֹשֵׂא בְּמִשְׁךָ הַזָּמֵן הַזֶּה אֶת עֲוֹנוֹת זָרְעוֹ. אָבֵל "בֹּא יְבֵא" - כֹּאֲשֶׁר מְגִיעָה שְׁנַת ה'-יג', בְּגַמְטָרְיָה "יְבֵא", שֶׁהוּא יוֹם בַּר הַמְצִיחָה, אִזּוֹ כְּבָר "בְּרִנָּה" - הָאֵב חֵשׁ בְּרִנָּה וּבְשִׂמְחָה, כִּיּוֹן שֶׁמְעַתָּה בָּנוּ "נִשְׂא אֶלְמַתִּיּוֹ" - בָּנוּ כְּבָר נוֹשֵׂא בְּעַצְמוֹ אֶת עֲוֹנוֹתָיו.

וְלִכְאוּרָה, דְּבָרֵי קוּדְשׁוֹ שֶׁל מֶרֶן צְרִיכִים בִּיאֹר. שֶׁכֵּן, אִיךָ יַעֲלֶה עַל הַדַּעַת שֶׁהָאֵב שָׁמַח ("בֹּא יְבֵא בְּרִנָּה"), שֶׁמְעַתָּה חָל הָעֲנִשׁוֹת עַל רֹאשׁ בָּנוּ וְלֹא עָלָיו?

אֵלָּא, יֵשׁ לוֹמֵר, שֶׁלִּפְנֵי מָה שֶׁבְּאַרְנוּ, שֶׁלִּפְנֵי בַר הַמְצִיחָה, "הַלּוֹךְ יִלָּךְ וּבָכָה" - בּוֹכָה הָאֵב עַל עֲוֹנוֹת בָּנוּ (=עַל שֶׁהוּא, הָאֵב, "נִשְׂא מִשְׁךָ הַזָּרַע"). שֶׁכֵּן, הָאֲחֲרִיּוֹת וְהַעֲלֵי הַכְּבֵד שֶׁל עֲוֹנוֹת בָּנוּ מוּטָלִים עָלָיו - שֶׁהִרִי אֵין לָבֵנוּ עֲדִין נְשֻׁמָּה. וְלָכֵן בּוֹכָה הָאֵב עַל עֲוֹנוֹתָיו שֶׁל בָּנוּ. שֶׁהִרִי, הוּא (=הָאֵב) הַגּוֹרֵם לְכֵן שֶׁבָּנוּ לֹא יוֹכֵל לְהַתְקַדֵּשׁ כְּרִאוּי מִצָּד הַגּוּף, שֶׁהִרִי הַגּוּף הוּא חֲלָקוֹ שֶׁל הָאֵב בִּיצִירַת הָאָדָם.

אִוְלָם, לְאַחַר יוֹם בַּר הַמְצִיחָה, שָׁמַח הָאֵב. שֶׁהִרִי, הוּא חֲנֻךְ אֶת בָּנוּ כְּרִאוּי, וְעַל-יְדֵי כֵן זָכָה בָּנוּ לְקַבֵּל אֶת הַנְּשֻׁמָּה, שֶׁהִיא חֲלָקוֹ שֶׁל הַקֶּב"ה. וּמְעַתָּה יְכוֹל הַבֵּן לְהַתְגַּבֵּר בְּעַצְמוֹ, בְּכֶת הַנְּשֻׁמָּה, עַל הַגּוּף הַחוּמְרִי, וְלְזַכֵּךְ אוֹתוֹ, וְעַל-יְדֵי כֵן יֵשׁ תִּיקוּן גַּם לְחֲלָקוֹ שֶׁל הָאֵב. וְלָכֵן, "בֹּא יְבֵא" - כֹּאֲשֶׁר מְגִיעָה שְׁנַת "יְבֵא" (בְּגַמְטָרְיָה י"ג) - אִזּוֹ הָאֵב הוּא "בְּרִנָּה" וְשִׂמְחָה. וְכֵל-כֵּן לָמָּה? כִּי הַבֵּן כְּבָר "נִשְׂא אֶלְמַתִּיּוֹ". כְּלוֹמֵר, עֵיקָר הַשְׂמִיחָה הִיא עַל הַבֵּן, שֶׁכְּבָר יְכוֹל לְזַכֵּךְ אֶת הַחֲמֵר שֶׁל הַגּוּף, שֶׁהוּא מִצָּד הָאֵב, בְּכּוֹחוֹת עֲצָמוֹ, עַל-יְדֵי הַנְּשֻׁמָּה שֶׁקִּבַּרְבוֹ. (עפ"י "מְשׁוֹשׁ דּוּדִים" לְהַרְה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן) וְיִאֲהַבֵת לְרַעַף כְּמוֹד"

הַצַּדִּיק רַבִּי מִשֶּׁה לִיב מַסַּסוֹב, מְגִדּוּלֵי הָאֲדַמוּ"רִים בַּגְּאֲלִיצְיָה בְּסוּף הַמָּאָה ה-18 וּבִרְאשִׁית הַמָּאָה ה-19, הַתְּפָרְסָם בְּקִהְלוֹת יִשְׂרָאֵל בְּגִילוּי אֶהְבָּה מוּפְלָגִים, שֶׁהִיָּה רוּחַשׁ לְכָל אִישׁ וְאִשָּׁה, וְאֶגְדוֹת עִם רַבּוֹת נִרְקָמוּ מִסְבִּיב לְדַמּוֹתוֹ הַקּוֹרְנֵת. וְכֵן הִיָּה אוֹמֵר רַבִּי מִשֶּׁה לִיב: אֶהְבֵת יִשְׂרָאֵל אֶמִיתִית לְמִדְתֵי דוֹקָא מְגוּי אֶחָד. פֶּעַם עֲבַרְתִּי לְיָד מִסְבָּאָה, שָׁבָה הַסִּבּוֹ גּוֹיִים רַבִּים, כְּשֶׁהֵם זוֹלְלִים וְסוּבָאִים בְּרַעַשׁ גְּדוֹל. לְפָתַע רְאִיתִי מַעֲבָר לְחִלוֹן הַפְּתוּחַ שְׁנֵי עַרְלִים, הַמְחַבְּקִים וּמְנַשְׁקִים זֶה אֶת זֶה. שָׂאֵל גּוֹי אֶחָד אֶת חֲבֵרוֹ: הָאֲמֵנָם, אַחִי, אֶתְהָ אוֹהֵב אוֹתִי בְּאֶמֶת? וְחֲבֵרוֹ הִשִּׁיב, כְּשֶׁהוּא עוֹצֵם עֵינָיו בְּדַבְּקוֹת: בְּאֶמֶת וּבִתְמִים אֲנִי אוֹהֵב אוֹתְךָ נִימִי לְבָבִי! חֲזַר וְקָרָא הַגּוֹי הָרִאשׁוֹן: אִיךָ תֵּאמַר, שֶׁהִנֵּךְ אוֹהֵב אוֹתִי בְּכָל נִימִי לְבָבְךָ? הִרִי אֵינְךָ יוֹדַע מָה חֲסַר לִי! בְּאוֹתָהּ שָׁעָה - אָמַר הַרְבִּי מַסַּסוֹב - לְמִדְתִּי, שְׂאֵין אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל אוֹהֵב אֶת חֲבֵרוֹ בְּאֶמֶת, אֵלָּא אִם הוּא יוֹדַע מָה חֲסַר לוֹ, וּמְנַסָּה לְמַלֵּא אֶת חֲסָרוֹ... שְׁבַת שְׁלוֹם לְיִשְׂרָאֵל!

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"דְּבַר אֵל כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדוּשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם"

על הכתוב, "דְּבַר אֵל כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדוּשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה'", מִפְּרָשׁ רש"י: "מִלְמַד, שְׁנֵאמְרָה פְּרָשָׁה זֹאת (=פְּרָשֶׁת "קְדוּשִׁים") בְּהִקְהַל (=בְּפָנֵי כָל הָעָם), מִפְּנֵי שְׂרֹב גּוֹפֵי תוֹרָה תְּלוּיִן בָּהּ. 'קְדוּשִׁים תִּהְיוּ' - הוּוּ פְּרוּשִׁים מִן הַעֲרִיּוֹת... שְׁכַל מְקוֹם שֶׁאֲתָה מוֹצֵא גְדֵר עֲרֻחַ - אֲתָה מוֹצֵא קְדוּשָׁה". וְצָרִיךְ לְהַבִּין, מִדּוּעַ נֵאמְרָה פְּרָשָׁה זֹאת בְּהִקְהַל (=בְּפָנֵי כָל הָעָם)?

תְּחִילָה, נִקְדָּים לְהַבִּיא מָה שְׁכָתוּב בְּזֶהֱרַק הַקְדוּשׁ ("קְדוּשִׁים" פּא', מִתּוֹרָנָם): "תִּנְא רַבִּי אַבָּא: פְּרָשָׁה זֹאת (=פְּרָשֶׁת "קְדוּשִׁים") הִיא כְּלָלוֹת כָּל הַתּוֹרָה, וְחוּתָם אָמַת. בְּפְרָשָׁה זֹאת נִתְחַדְּשׁוּ סוּדוֹת עֲלוּיָנִים בְּעִשְׂרֵת הַדְּבָרוֹת, וְגִזְרֵי וְעוֹנָשִׁים וּמִצְוֹת עֲלוּנוֹת. וְכַאֲשֶׁר הִגִּיעוּ הַחֲבָרִים לְפְרָשָׁה זֹאת - הֵיוּ שְׂמַחִים". וְצָרִיךְ גַּם לְהַבִּין, מִדּוּעַ שְׂמַחוּ כָּל-כָּף הַחֲבָרָא קְדִישָׁא שֶׁל הַתְּנָא רַבִּי שְׂמַעוֹן בַּר יוֹחָאֵי, כַּאֲשֶׁר הִגִּיעוּ דוֹקָא לְפְרָשֶׁת "קְדוּשִׁים"?

נִקְדָּים לְהַבִּיא מָה שְׁכָתוּב אֶצֶל חֲנוּךְ "וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנוּךְ אֶת הָאֱלֹהִים וְאִינְנוּ כִּי לָקַח אֶתוֹ אֱלֹהִים". וְתִרְגַּם יוֹנָתָן בֶּן עוֹזִיָּאֵל (מְבוֹאֵר), שְׁחָנוּךְ, בְּגִדְל מְדַרְגָּתוֹ בְּעִבּוּדַת ה', זָכָה לְעֵלוֹת לְשָׁמַיִם בְּעוֹדְנוּ חֵי, וְנַעֲשֶׂה מְלֶאכֶד מִטְטְרוּיִן סַפְרָא רַבָּא. כִּפִּי שְׂאוּמֵר יוֹנָתָן בֶּן עוֹזִיָּאֵל: "וּפְלַח חֲנוּךְ בְּקוֹשְׁטָא קְדָם ה'... וְסָלִיק לְרַקִּיעָא... וְקָרָא שְׁמִיה מִטְטְרוּיִן סַפְרָא רַבָּא" (=וְהִלְךְ חֲנוּךְ בְּאָמַת לְפָנֵי ה'... וְלָקַחוּ ה' לְשָׁמַיִם... וְקָרָא שְׁמוֹ מִטְטְרוּיִן).

וּמִפְּרָשׁ עֲנִין זֶה ה'"חֲתָם סוֹפְר" (בְּרַאשִׁית "וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנוּךְ") וְאוּמֵר, שְׁחָנוּךְ בְּעוֹדוֹ בְּחַיִּים פָּרַשׁ מִכָּל בְּנֵי אָדָם כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְקַלְקַל מֵהֶם, וְהַתְּבוּדָד עִם הַקְּב"ה בְּיַחְוָדִים עֲלוּיָנִים בְּקְדוּשָׁה וּבְטַהֲרָה. וְלָכֵן זָכָה שְׁנַתְעַלָּה לְעֵלוֹת לְשָׁמַיִם חֵי, וְנַעֲשֶׂה מְלֶאכֶד מִט"ט, הַעֲשׂוֹי אֵשׁ.

עֲנִין הַפּוֹדֵד מְזָה רוֹאִים אָנוּ אֶצֶל אַבְרָהָם אֲבִינוּ. שְׁהָרִי, כִּידוּעַ, אֶצֶל אַבְרָהָם, לְמָרוֹת גְּדוּלְתוֹ וְקְדוּשָׁתוֹ, לֹא מְצִינוּ שְׁעָלָה חֵי לְשָׁמַיִם וְנַעֲשֶׂה מְלֶאכֶד שֶׁל אֵשׁ. וּמִדּוּעַ לֹא?

אֲלֹא הָעֲנִין הוּא שְׂאֲבָרָה אֲבִינוּ לֹא פָּרַשׁ מִבְּנֵי אָדָם לְהַתְּבוּדָד רַק עִם הַקְּב"ה בְּיַחְוָדִים עֲלוּיָנִים, אֲלֹא אֲדַרְבָּא, אַבְרָהָם יָצָא מִבֵּיתוֹ כְּדֵי לְהַתְּחַבֵּר עִם בְּנֵי אָדָם וְלִקְרָבָם לְה' יִתְבָּרַךְ. שְׁכֵן, אוּמֵר ה'"חֲתָם סוֹפְר", שְׂאֲבָרָה אֲבִינוּ הַשְּׁפִיל לְהַבִּין שְׂאִין זֹאת תְּכִלִּית הַבְּרִיאָה שְׁהָאָדָם יִהְיוּ לְמֶלֶאכֶד חֵי בְּשָׁמַיִם, שְׁהָרִי יֵשׁ לְהַקְּב"ה רַבְבֵי רַבְבוֹת מְלֶאכֶים וּשְׂרָפִים בְּשָׁמַיִם. וּפְרוּר שְׂרָצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ בְּבְרִיאַת הָאָדָם, שֶׁלֹּא יִתְרַחֵק הָאָדָם מִן הַסּוֹבְבִים אוֹתוֹ. אֲלֹא לְהִיפֹד, יִתְחַבֵּר עִם בְּנֵי הָאָדָם, כְּדֵי לִקְרָבָם לְעִבּוּדַת ה' וְלַתּוֹרָתוֹ.

וְעַל-כֵּן אָמְרוּ חו"ל, שְׂאֵם הָאָדָם עוֹשֶׂה אֶת רְצוֹן ה', וּמִמְלֶא אֶת חוּבָתוֹ זֹאת בְּשְׁלִימוֹת, הִנֵּה, לְאַחַר מִיתָתוֹ זוֹכָה הוּא לְהֵיוֹת גְּדוּל יוֹתֵר מִמְּלֶאכֶי הַשָּׁרַת. (עַד כָּאן דְּבָרֵי הַקְּדוּשִׁים שֶׁל ה'"חֲתָם סוֹפְר").

וּמִכָּאן צָרִיךְ לְהַשְׁפִּיל וְלְהַבִּין כִּי זוֹהִי הַחוּבָה הַמוּטְלָת עֲלֵינוּ, זָרַע אַבְרָהָם, לְלָכַת בְּדַרְכּוֹ הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר הִנְחִיל לָנוּ אֶת מוֹרְשָׁתוֹ, לְהַתְּחַבֵּר לְבְנֵי הָאָדָם כְּדֵי לִקְרָבָם לְעִבּוּדַת ה' יִתְבָּרַךְ.

וְאִמְנָם, צְרִיכִים אָנוּ לְהַבִּין, מִדּוּעַ אִם כָּף צוֹתָה הַתּוֹרָה "קְדוּשִׁים תִּהְיוּ", וּפְרָשׁ רש"י שְׁזָה לְשׁוֹן פְּרִישׁוֹת? וּמִשְׁמַע מְזָה, שֶׁהַקְּב"ה רוֹצֵה שְׁהָאָדָם יִפְרוֹשׁ לְגַמְרֵי מִכָּל עֲנִינֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, וְיִתְבוּדָד בְּיַעֲרוֹת וּבְמִדְבָּרִיּוֹת. וְהָרִי זֶה סוֹתֵר אֶת דְּרָכּוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אֲבִינוּ, לְהַתְּחַבֵּר עִם בְּנֵי הָאָדָם כְּדֵי לְלַמְּדָם אֶת דְּרָכֵי ה'.

אוּלָם, הַבִּיאוֹר הוּא כְּמוֹ שְׁכָתָב ה'"חֲתָם סוֹפְר" (קְדוּשִׁים): "דְּבַר אֵל כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדוּשִׁים תִּהְיוּ, וּפְרָשׁ רש"י: 'פְּרָשָׁה זֹאת בְּהִקְהַל נֵאמְרָה, מִפְּנֵי שְׂרֹב גּוֹפֵי תוֹרָה תְּלוּיִן בָּה'.

וְיֵשׁ לוּמֵר, עַל-פִּי מָה שְׁכָתָב בְּעַל "חוּבַת הַלְּבָבוֹת" (שַׁעַר הַפְּרִישׁוֹת), בְּגִדְל מְעַלְת הַפְּרִישׁוֹת וְהַבְּדִידוֹת, שְׂאִין רְצוֹן הַקְּב"ה לְהֵיוֹת (הָאָדָם) פְּרוּשׁ. דְּהִינוּ, שִׁילָךְ בְּמְקוֹם שְׂאִין אֲנָשִׁים - לְמִדְבָּרִיּוֹת וְלִיעֲרוֹת... כִּי יֵלֵא תִּהְיוּ בְּרִאָה לְשֶׁבֶת יְצָרָה. אֲלֹא, רְצוֹן ה' יִתְבָּרַךְ לְהֵיוֹת (הָאָדָם) אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת וְלַחְבֵּר בָּהֶם, לְלַמְּדָם בִּינָה וְהַשְׁכָּל בְּתוֹרַת ה'... (וְאִפְּלוֹ) שְׂמַמְעַט עֲצָמוֹ (=הָאָדָם) לְהַשְׁלִים עֲצָמוֹ (בְּכָל זֹאת יִתְחַבֵּר עִם הַבְּרִיּוֹת לְלַמְּדָם אֶת דְּרָכֵי ה'). וְזוֹהוּ שְׂבָאָר כָּאן בְּאוּמֵרוֹ 'קְדוּשִׁים תִּהְיוּ' - שְׁתִּהְיוּ בְּפְרִישׁוֹת, וְנוֹכַל לְטַעוֹת (כָּאן) שְׂעֲנִין פְּרִישׁוֹת הֵינוּ בְּדִידוֹת הַגּוֹף. לְכָךְ נֵאמֵר 'דְּבַר אֵל כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל' - הֵינוּ פְּרָשָׁה זֹאת בְּהִקְהַל נֵאמְרָה, שִׁיְהִיָּה פְּרוּשׁ (=הוּא עֲצָמוֹ מִתְּאֹת הָעוֹלָם הַזֶּה). אֲבָל (הַתְּכִלִּית הָאֱמִיתִית הִיא, שִׁיְהִיָּה) מְעוֹרָב עִם בְּנֵי אָדָם."

וְהִנֵּה, יְדוּעַ מָה שְׂשָׁנֵינוּ בְּגַמְרָא (שְׁבֵת לַג'), שְׂרַשְׁבִּי דְּבַר בְּגִנוֹת מְלָכוֹת רוּמִי, וְנִגְזָרָה עָלֵינוּ מִיתָה. מִיָּד בְּרַח רַשְׁבִּי, וְהַתְּחַבָּא בְּמַעְרָה יֵגִי שְׁנָה, מוּבָדֵל וּמוּפְרָשׁ מִכָּל בְּנֵי דוֹרוֹ. וְשָׁם, בְּמַעְרָה, זָכָה רַשְׁבִּי לְהַשְׁגָּתוֹ

הגדולה בתורת הנסתר כפי שכתוב בגמרא (שבת לג): (לאחר בריחתם של רשב"י עם בנו מפני הרומיים שרצו להורגם) "אָזְלוּ טָשׁוּ בְּמַעֲרָתָא (=התחבאו בתוך מערה), איתרחיש ניסא איברא חרובא ועינא דמיא (=התרחש ניס ונברא להם עץ חרובים ומעין מים), והווי משלחי מנייהו והווי יתבי עד שצוארייהו בחלא (=והיו פושטים את בגדיהם וישבו עד צוארם בתוך החול). כולי יומא גרסי, בעידן צלווי לבשו מיכסו ומצלו, והדר משלחו מנייהו כי היכי דלא ליבלו (=כל היום עסקו בתורה, ובשעת התפילה לבשו את בגדיהם והתפללו, ואחר פשוטו שוב את מלבושיהם כדי שלא יבלו המלבושים, וחזרו לשבת בתוך החול). והיה אליהו זכור לטוב בא אליהם בכל יום פעמיים, ולמד אותם, ולא ידע אדם בהם".

נמצאנו למדים מכאן, כי רשב"י זכה להשגתו הגדולה בתורת הסוד, בהיותו מתבודד במערה עם רבי אלעזר בנו, כשהוא פרוש ומובדל מכל בני האדם. אולם, באותו רגע שאליהו הנביא בשר לו כי מלך רומי מת, והתבטלה גזירת המות עליהם. יצא רשב"י מהמערה והתחבר עם החברא קדישא, כדי ללמד את כל סודות התורה שהשיג במערה. שכן, השפיל הוא ללמוד מדרך של אברהם אבינו, שאין הקב"ה חפץ שיפרשו מהבריות כמו שעשה חנוך, אלא אדרבה רצונו שיתחברו עמהם ללמדם תורה.

ומעתה יומתק לנו להבין את דברי הזהר הקדוש, שכאשר הגיעו החבריא קדישא של רשב"י לפרשת "קדושים" שמחו מאד. שכן, בזכות פרשה זו, שנאמרה דוקא ב"הקהל" (כדי ללמדנו, שאין לפרוש ולהתבודד מבני האדם, אלא להיפך, להתחבר וללמדם את דרך ה'), בזכות זה יצא רשב"י מהמערה, כדי להתחבר עם החבריא קדישא, ללמדם את תורת הנסתר. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן) "קדשים תהיו"

צריך לדעת, שחז"ל תקנו ליטול ידים לפני הסעודה, כדי שלא ישב האדם על שלחנו ויאכל אכילה גסה כמעשה בהמה, אלא יטול ידיו במים קודם האכילה (כמו כהן, המכין עצמו לעבודת בית המקדש), כדי שידע שבשלחן המלך העליון הוא יושב, וצריך לאכול את אכילתו בקדושה, ככהן האוכל בתרומה. והנה, אם היה האדם מקים באמת ובתמים את מצות "קדשים תהיו", דהינו לאכול את סעודתו בקדושה ובטהרה, כי אז לא היה צריך ליטול ידיו לפני ברכת המזון, שהרי הוא אוכל לשם שמים, וכעוסק במצוה נחשב הוא. אולם, בעונותינו הרבים, אין אנו במדרגה זו. שכן, **היצר הרע**, כשמו **ס"מ**, בא ומסמא (=מעור) לנו את העיניים, עד שנדמה לנו שאנו אוכלים בקדושה ובטהרה.

על-כן, כדי להסיר מאתנו את היצר, המתעתע בנו, תקנו לנו חז"ל ליטול מים אחרונים לפני ברכת המזון. וזהו שאמרו חז"ל במתק לשונם (ערובין יז): "מפני מה אמרו מים אחרונים חובה? מפני שמלח סדומית יש, שמסמא את העיניים". דהינו, מים אחרונים הם כנגד **היצר הרע (=ס"מ)**, שהוא בבחינת "מלח סדומית", שמסמא את העיניים, וגורם לאדם לחשוב שאכל הוא לשם שמים..

וזהו מה שאמרו חז"ל: "והתקדשתם" - אלו מים ראשונים - שעל-ידי זה שהאדם נוטל את ידיו לפני הסעודה הוא כמכין עצמו לקראת עבודת המקדש, ועל-ידי כך הוא בבחינת "קדשים תהיו". ולכן נכון ומוצדק לומר על זה לשון "והתקדשתם". שכן, הוא עושה פעולה כדי לקדש את עצמו. ואילו "והייתם קדשים" - אלו מים אחרונים, שכאשר האדם נוטל ידיו בסוף הסעודה, הוא מגלה בכך שאינו נופל ברשת **היצר**, שמסמא את עיניו, (על-ידי שגורם לאדם לחשוב שהוא אכל בקדושה ובטהרה) ועל-ידי כך הוא בבחינת "והייתם קדשים". (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן) "שבת" שהוא יום מקודש להתבוננות הרזין (=בסודות התורה)

הגה"ק החיד"א כותב ב"מדבר קדמות" (מעי ק, אות יא), בשם גורי האריז"ל, שהזמן המתאים ביותר ללמוד את תורת **הקבלה/הנסתר** הוא בשבת. וכפי דבריו הקדושים: "**קבלה** יש ללמוד בשבת, והרמז (תהילים צו, ו-ט) 'הוד והדר לפניו)... השתחוו לה' בהדרת קדש' - ראשי תיבות **קבלה**... ובחול (=בימי החול) (יש ללמוד) **הלכה**, כי במזמור הנאמר (בימי) (ה)חול (שם ק, א) (כתוב): 'הריעו לה' **כל הארץ** - ראשי תיבות **הלכה**'. וכן כתב הגה"ק, בעל ה"בני יששכר", מהרצ"א, על ספר "סור מרע ועשה טוב" (אות ה): "לדעתי, יש לרמז מה שאמרו רבותינו ז"ל: 'זין המשמר בענביו'. 'זין' בגמטריה "סוד". 'המשמר בענביו' - **עניב** ראשי תיבות **עקודים נקודים ברודים**. ובהם נכלל כל סודות הבריאה ותכליתה... ואגב אודיע, ידיד נפשי, **עקודיים נקודיים ברודיים**, בגמטריא "שבת", שהוא יום מקודש להתבוננות הרזין (=בסודות **התורה**), מעסק העולמות הנ"ל". "לא תגנבו" (יט' יא)

מסופר על הגאון רבי איסר זלמן מלצר, בעל "אבן האזל", שבזמן שכהן כרבה של העיר סלוצק, הלך פעם לתומו ברחוב. בעוברו על-יד בנין הולך ומוקם, כשהוא שקוע ברעיונותיו לפתע נכנס הוא בשגגה לתוך בריכת סיד. נדהם בעל "אבן האזל", וחלחלה אחזה בו: לא על שטנף את מנעליו ומכנסיו, אלא על שנמצא שחסר לקבלן הבנין מעט סיד, השוה פרוטה... ולא הביט הוא על כבודו ומעמדו כרבה הראשי של העיר, ולא עזב את המקום עד שמצא את הקבלן, ופצה אותו על "הנזק", ובקש מחילתו... שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"קְדוּשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אָנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאֵת שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמְרוּ"

עַל הַפְּתוּב (יט', ב), "קְדוּשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אָנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם, אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ", פֶּרֶשׁ הַרְבֵּה הַקְּדוּשׁ, אִישׁ הָאֱלֹקִים, רַבִּי אוּרִי מְסֻטְרַעֲלִיסק זִיע"א, וְאָמַר: הִנֵּה, כְּתוּב בְּגִמְרָא (נִידָה לא): "...שְׁלֹשָׁה שׁוֹתְפִין יֵשׁ בְּאָדָם: הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאָבִיו וְאָמוֹ - אָבִיו מְזַרְעֵ הַלְבָן, שְׁמִמְנֹ (נוֹצְרִים) עֲצָמוֹת וְגִידִים וְצַפְרָנִים, וּמַחַ שְׁבָרָאוּ וְלֶבֶן שְׁבָעִין. אָמוֹ מְזַרְעֵת אָדָם, שְׁמִמְנֹ (נוֹצְרִים) עוֹר וּבָשָׂר וְשִׁעָרוֹת וְשַׁחֲרוֹר שְׁבָעִין. וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן בּוֹ רוּחַ וְנִשְׁמָה...."

אִם כֵּן, אוֹמֵר הַשְּׂרָף רַבִּי אוּרִי מְסֻטְרַעֲלִיסק, חֲלָקוּ שֶׁל הַקַּב"ה בְּאָדָם הוּא הַנְּשֻׁמָּה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא בּוֹדָאֵי בְּשִׁלְמוֹת. שְׁהַרִי, הִיא חֲלָק מִמְנֹ יִתְבָּרַךְ, וְהוּא יִתְבָּרַךְ הַקְּדוּשׁ מִכָּלֵם, וְכֵן גַּם כָּל מַעֲשָׂיו (וַיֵּשׁ לוֹמַר שְׁזוּהוּ בִּיאוֹר הַבְּרָכָה: "אֱלֹהֵי. נִשְׁמָה שְׁנַתֵּת בִּי טְהוּרָה הִיא". וּמִפֶּרֶשׁ וְאוֹמֵר אֵת הַטַּעַם לְכַךְ שֶׁהִיא טְהוּרָה: שְׁהַרִי, "אֵתָהּ בְּרָאתָה. אֵתָהּ יִצְרַתָּה. אֵתָהּ נִפְחַתָּה בִּי" - כִּי הִיא חֲלָקוּ שֶׁל הַקַּב"ה. אִם כֵּן, בּוֹדָאֵי שֶׁהִיא טְהוּרָה, בְּלִי פְּגָם). וְאוּלָם, חֲלָקֵם שֶׁל הַהוֹרִים, הַגּוֹף הַגְּשָׁמִי, הַנִּמְשָׁךְ לְתַאוֹת הָעוֹלָם, אֵינּוּ בְּשִׁלְמוֹת, וְלָכֵן צְרִיךְ הָאָדָם לְהִתִּירָא מִצַּד הַגּוֹף, כְּדִי שְׁלֹא יָבִיא אוֹתוֹ לְיַד חֲטָא.

וְזוּהוּ שְׂאוֹמֵר הַקַּב"ה לָנוּ: "קְדוּשִׁים תִּהְיוּ" - מִצַּד הַנְּשֻׁמָּה, שֶׁהִיא חֲלָקוּ שֶׁל הַקַּב"ה אֵתֵם יְכוּלִים לְהִיּוֹת קְדוּשִׁים, שְׁהַרִי "כִּי קְדוֹשׁ אָנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם". אָבֵל "אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ" - כָּל אֶחָד צְרִיךְ לְפַחַד מִהַגּוֹף, שֶׁהוּא הַחֲלָק שֶׁל אָמוֹ וְאָבִיו, כְּדִי שְׁזוּה לֹא יִמְשׁוֹךְ אוֹתוֹ לְתַאוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה, חֲלִילָה.

וְהִנֵּה, בְּרוּר לְכָל יְצִיר חַי, שֶׁהַקַּב"ה הוּא זֶה שְׁבָרָא אֵת הָאָדָם - גַּם אֵת הַגּוֹף וְגַם אֵת הַנְּשֻׁמָּה - וְכִמוֹ שְׂאָנוֹ אוֹמְרִים בְּנוֹסַח הַסְּלִיחוֹת "הַנְּשֻׁמָּה לֶךְ וְהַגּוֹף פְּעֻלְךָ". שְׁהַרִי, מִי יְכוּל לְבְרוּא בְּכוּחוֹת עֲצָמוֹ אֲפִילוֹ גְּרִיגֵר אֶחָד שֶׁל חוּל? וְכִבֵּר אָמְרוּ חו"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה יד', ט'): "(ש)עַל כָּל נְשִׁימָה וְנְשִׁימָה שֶׁהָאָדָם נוֹשֵׁם, (הוּא) צְרִיךְ לְקַלֵּס (=לְהַלֵּל) לְבוֹרָא, מֵאֵי טַעְמָא (=וּמְדוּעַ)? (שְׁכָן, כְּתוּב) 'כָּל הַנְּשֻׁמָּה תִּהְלֵל יְהוָה'. (אֵל תִּקְרָא 'כָּל הַנְּשֻׁמָּה', אֱלֹא) 'כָּל הַנְּשִׁימָה תִּהְלֵל יְהוָה'. אִם כֵּן, אֵיךְ יַעֲלֶה עַל הַדַּעַת, שְׁשִׁלְשָׁה שׁוֹתְפִים יֵשׁ בִּיצִירַת הָאָדָם? הֲלֹא אֵין הָאָדָם מְסוּגֵל לְנִשְׁוֹם אֲפִילוֹ נְשִׁימָה אַחַת בְּכוּחוֹת עֲצָמוֹ. וְכָל שְׁכָן שְׂאֵינוֹ מְסוּגֵל לְיִצְוֹר אֵת גּוֹף הַהוֹלֵד בְּכוּחוֹת עֲצָמוֹ. אִם כֵּן, אֵיךְ אָמְרוּ חו"ל: "שְׁלֹשָׁה שׁוֹתְפִין יֵשׁ בְּאָדָם: הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאָבִיו וְאָמוֹ?"

אֱלֹא, שֶׁהַבְּאוֹר הוּא, שֶׁהַקַּב"ה, בְּגִדְל עֲנוּתְנוֹתוֹ, מַחְשִׁיב אֵת הָאָב וְאֵת הָאֵם כְּאִילוֹ הֵם שׁוֹתְפִים לוֹ בִּיצִירַת הַהוֹלֵד, וְהֵם כְּבִיכוּל נוֹתְנִים לְאָדָם אֵת הַגּוֹף הַחוּמְרִי.

אִם כֵּן, צְרִיכִים אָנוּ לְהַבִּין עִמָּךְ עֲנִין זֶה: מְדוּעַ מַחְשִׁיב הַקַּב"ה אֵת הָאָב וְהָאֵם כְּשׁוֹתְפִים לוֹ בִּיצִירַתוֹ שֶׁל הָאָדָם? וַיֵּשׁ לוֹמַר שְׁזוּהוּ חֲסֵד גְּדוֹל וְנִפְלָא שְׁעֵשָׂה הַקַּב"ה עִמָּנוּ, לְהַחְשִׁיב אֵת הָאָב וְהָאֵם כְּשׁוֹתְפִים שְׁלוֹ, כְּבִיכוּל, לְיִצִירַת הַצְּאֲצָאִים. שְׁכָן, כִּידוּעַ לְהוֹרִים יֵשׁ אַחֲרֵיּוֹת גְּדוּלָה וּכְבֹדָה לְחַנּוּךְ אֵת צְאֲצָאֵיהֶם לְתוֹרָה וְלְעִבּוּדַת ה'. וְכִבֵּר אָמְרוּ חו"ל (סוֹפָה נו'), עַל מְרִים בַּת בִּילְגָה, שֶׁהִיְתָה מִמְשַׁפַּחַת כְּהֻנִּים, וְהַמִּירָה אֵת דָּתָהּ. וְכַאֲשֶׁר שְׁמַעוּ חַכְמִים דְּבַר זֶה קָנְסוּ אֵת כָּל מְשַׁמְרַת הַכְּהֻנִּים שֶׁל מְשַׁפַּחַתָּה, שְׁלֹא יוּכְלוּ לְבוֹא לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ. וְתִמְהוּ שֵׁם חו"ל, מְדוּעַ קָנְסוּ אֵת כָּל מְשַׁמְרַת הַכְּהֻנִּים עַל דְּבַר מְרִים בַּת בִּילְגָה שְׁחֲטָאָה? וְכַפִּי לְשׁוֹן הַגְּמְרָא "מְשׁוּם בְּרִתָּא קָנְסִינָן לִיהַ לְדִידִיהַ" (=בְּגִלְל הַבַּת צְרִיכִים אָנוּ לְקַנּוֹס אֵת הַהוֹרִים). וּמִתְרַךְ שֵׁם אַבְיִי, וְאוֹמֵר: "אֵין. כְּדָאֲמְרִי אֵינְשִׁי: שׁוֹתָא דִּינּוּקָא בְּשׁוּקָא, אוֹ דְּאָבוּהַ אוֹ דְּאִימִיהַ" (=כֵּן. כִּינּוּן שְׁמָה שֶׁהִתְיַנּוּק מְדַבֵּר בְּשׁוּק, הוּא מַחְינּוּךְ הָאָב אוֹ מַחְינּוּךְ הָאֵם). לְפִי זֶה יַחֲרַד הָאָדָם, וְתַפֵּל עָלָיו אֵימָתָה וּפְחַד, אֵיךְ מְסוּגֵלִים הַהוֹרִים, שֶׁהֵם רַק קְרוּצִי-חֲמֵר, לְקַבֵּל אַחֲרֵיּוֹת כְּזוֹתָהּ, לְגִדְל אֵת צְאֲצָאֵיהֶם כְּרֵאוּי, כְּדַת וְכִדִּין, לְתוֹרָה, לְמִצְוֹת וְלְמַעֲשִׂים טוֹבִים.

וְלָכֵן, הַתִּירוּץ הוּא, שְׁמַטְעַם זֶה עֵשָׂה הַקַּב"ה אֵת עֲצָמוֹ כְּבִיכוּל שׁוֹתֵף עִם הַהוֹרִים בִּיצִירַת הַהוֹלֵד. שְׁכָן, כְּשִׁישׁ לְהוֹרִים שׁוֹתֵף כְּמוֹ הַקַּב"ה, שֶׁהוּא כָּל-יְכוּל, הֵם מִתְחַזְּקִים בְּרוּחָם וּמְקַבְּלִים עִידוּד מִכֵּךְ. שְׁהַרִי, בּוֹדָאֵי שְׁעַל שׁוֹתֵף

כִּזָּה אֶפְשֶׁר לְסַמוּךְ, שִׁיִּסֵּעַ לָהֶם בְּגִידוֹל וּבְחִינוּף הַיְלָדִים. (עַל פִּי "אוֹרֵה שֶׁל תּוֹרָה" לְהַרְהוֹרֵם ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן)
"וְאַהֲבַת לְרַעַף כְּמוֹךְ"

בְּגִמְרָא (שֶׁבֶת לֵא) מְסוּפֵר עַל נִכְרֵי אֶחָד שֶׁבָּא לִפְנֵי שְׂמַאי. וְאָמַר לוֹ, לְמַדְנִי אֵת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָהּ, כְּשֶׁאֲנִי עוֹמֵד עַל רִגְלֵי אֲחַת. דְּחָפּוּ שְׂמַאי בְּאֵמַת הַבְּנִין שֶׁבִידּוֹ. אָבֵל כְּשֶׁבָּא אוֹתוֹ גַּר לְהִלָּל, נָתַן לוֹ הִלָּל עֲצָה נִפְלְאָה, וְאָמַר לוֹ: "דְּעִלְךָ סֵנִי, לְחִבְרֵךְ לֹא תַעֲבִיד (מָה שֶׁשָּׂנוּא עֲלֶיךָ – אֵל תַּעֲשֶׂה לְחִבְרֵךְ), וְזוּהִי מִצְוֹת: "וְאַהֲבַת לְרַעַף כְּמוֹךְ", וְ"זוֹ כָּל הַתּוֹרָה כְּלָהּ".

הַמְּגִיד מְדוּבְנָא זִיע"א מְסַבֵּיר, שְׂמָה שֶׁהַתְּכּוּן הִלָּל הַזְּקֵן, בְּאוֹמְרוֹ "מָה שֶׁשָּׂנוּא עֲלֶיךָ – אֵל תַּעֲשֶׂה לְחִבְרֵךְ" הוּא עַל הַיִּצְרָה הַרְעָה. דְּהִינּוּ "מָה שֶׁשָּׂנוּא עֲלֶיךָ" – הוּא הַיִּצְרָה הַרְעָה, שֶׁהוּא שָׂנוּא עַל כָּל אֶחָד – אוֹתוֹ אֵל תַּעֲשֶׂה לְחִבְרֵךְ. אֵל תַּתְּחַבֵּר אִיתוֹ, וְאֵל תִּתֵּן לוֹ דְרִיסַת רִגְלֵי בְּקַרְבְּךָ, וּמִמִּילָא בְּרַגְעַ שְׂתַקִּים אֵת זֹאת – זוֹ כָּל הַתּוֹרָה כְּלָהּ! בְּעִנְיָן זֶה, הִרְהוֹרֵם ק רַבִּי בּוֹנִים מִפְּשִׁיסְחָא זִיע"א אָמַר פֶּעַם לְחִסְדִּי, שְׂאֵת הַיִּצְרָה הַרְעָה צְרִיכִים לְרְאוּת בְּדַמְיוֹן, כְּמוֹ רוֹצֵחַ, הָעוֹמֵד לְפָנֶיךָ וּבִידּוֹ גְרוֹן, וְהוּא מוֹכֵן בְּכָל רִגְעַ תְּמִיד לְהַתִּיז אֵת רֹאשְׁךָ... שְׂאֵל אוֹתוֹ אֶחָד מִן הַחִסְדִּים: רַבְּנוּ, וְאִם קָשָׁה לְצִיר וּלְדַמְיָן כֵּךְ אֵת הַיִּצְרָה, מָה עוֹשִׂים? עֲנֵה מִיד הַרְבֵּ: "סִימָן שֶׁהַיִּצְרָה כְּבָר הַתִּיז אֵת רֹאשְׁךָ מֵעֲלֶיךָ!".

"וְאַהֲבַת לְרַעַף, כְּמוֹךְ אֲנִי ה'"

עַל הַכְּתוּב בַּתְּהִלִּים (קכ"א, ה'), "ה' צִלְּךָ עַל יַד יְמִינֶךָ", אוֹמֵר הַבַּעַשׂ"ט הַקְּדוֹשׁ זִיע"א, שֶׁהַקֵּב"ה נוֹהֵג עִמָּנוּ בְּמִידָה כְּנֶגֶד מִידָה, וְהוּא "הַצֵּל" שְׁלֶךְ. וְלָכֵן, כְּפִי שֶׁהַצֵּל שְׁלֶךְ "עוֹקֵב" אַחַר פְּעוּלוֹתֶיךָ וְתַנּוּעוֹת גּוֹפֶךָ. כֵּךְ גַּם הַקֵּב"ה הוּא "צִלְּךָ", וּמִתְנַהֵג אִתְךָ, כְּפִי שְׂאֵתָהּ נוֹהֵג עִם חִבְרֵיךָ. אִם אַתָּה גּוֹמֵל חִסְדִּים, וְאוֹהֵב אֵת חִבְרֵיךָ אֶפִּילוֹ כְּשֶׁאֵינָם רְאוּיִים לְאַהֲבָה, גַּם הַקֵּב"ה יִגְלֶה כְּלַפֵּיךָ אַהֲבָה גַּם אִם אַתָּה לֹא רְאוּי לְכֵךְ... וְזוּהוּ שְׂכַתוּב, "וְאַהֲבַת לְרַעַף" – שְׂאִם תִּגְלֶה אַהֲבָה לְרַעַף תְּמִיד בְּכָל מְצַב, אִזּוֹ "כְּמוֹךְ אֲנִי ה'", אִךְ הַקֵּב"ה יִתְנַהֵג כְּמוֹךְ, וְיִגְלֶה כְּלַפֵּיךָ אַהֲבָה בְּכָל מְצַב... מִפְּנֵי שִׁיבָה תְּקוּם וְהִדְרַת פְּנֵי זְקֵן" (יט' ל"ב)

חֲכָמֵינוּ זצ"ל אָמְרוּ בְּמִסְכַּת קִידוּשֵׁין (לג', ע"ב): "כָּל תְּלָמִיד חֲכָם, שֶׁאֵינוֹ עוֹמֵד בְּפָנֵי רַבּוֹ – נִקְרָא רָשָׁע, וְאֵינוֹ מְאָרִיךְ יָמִים". וְאִם כֵּךְ נִאָּמַר עַל תְּלָמִיד חֲכָם, קָל וְחֹמֵר (=עַל אֲחַת כְּמָה וְכְמָה) הוּא לְמַתְפַּלְלִים בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, שִׁישׁ בָּהֶם שְׂמֻזְלוֹלִים בְּכַבּוֹד הַרַב, וְאֵינָם קָמִים לְכַבּוֹד רַב, וְשׁוֹכְחִים שֶׁהַרַב הוּא בְּעֵצָם סֵפֶר תּוֹרָה חַי, וְגַם תּוֹרָה שְׂבַע־פַּה גַּם יָחַד. וְהַעִיר עַל-כֵּךְ הַגְּאוֹן רַבִּי מֹשֶׁה סוֹפֵר, בְּעַל הַ"חֲתָם סוֹפֵר": בְּעֵנֶשׁ נִקּוּב זֶה עַל הָאָדָם – שֶׁאֵינוֹ מְאָרִיךְ יָמִים – יֵשׁ מִידָה כְּנֶגֶד מִידָה. שְׂכָן, הָאָדָם שֶׁאֵינוֹ עוֹמֵד בְּפָנֵי רַבּוֹ – רְאוּי לוֹ שְׂלֵא יֵאָרִיךְ יָמִים, וְכֵךְ לֹא יִזְכֶּה שְׂאֲחֵרִים יִקְיָמוּ בּוֹ אֵת מִצְוֹת הַתּוֹרָה "מִפְּנֵי שִׁיבָה תְּקוּם"...

"וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֵת אֲחֹתוֹ... וְרָאָה אֵת עֲרוֹתָהּ... חִסָּד הוּא וְנִכְרַתוּ לְעִינֵי בְנֵי עַמָּם"

בְּסֵפֶר "אוֹצֵר שִׁיחַת צְדִיקִים" מְסוּפֵר, שֶׁפֶּעַם הָיָה בְּעִיר פְּרָאג אִישׁ עֲשִׂיר, שֶׁהָיָה רָשָׁע גְּמוּר וּבַעַל תַּאֲוָה גְּדוֹל. יוֹם אֶחָד נִהַפְּךָ עָלָיו הַגְּלָגֶל, וְיָרַד אוֹתוֹ רָשָׁע מִנְּכֶסֶיו. בְּצֵר לוֹ נִסֵּעַ רָשָׁע זֶה לְהַגְהֵ"ק בְּעַל הַ"נוֹדַע בִּיהוּדָה" זִיע"א, לְחַלוֹת פְּנִיו, וּבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ שִׁיתֵן לוֹ מִכְּתָב הַמְּלָצָה, כִּדִּי שִׁיתְמַכּוּ בּוֹ בְּכָל מְקוֹם וּמְקוֹם שֶׁיִּגִּיעַ לָשָׂם.

הַ"נוֹדַע בִּיהוּדָה", שֶׁיָּדַע מִי עוֹמֵד לְפָנָיו, לֹא רָצָה לְתַת לוֹ מִכְּתָב הַמְּלָצָה. אִךְ לְאוֹתוֹ רָשָׁע הִיָּתָה מִשְׂפָּחָה גְּדוֹלָה וְנִכְבְּדָה מְאֹד, וְלֹא הָיָה יָכוֹל הַ"נוֹדַע בִּיהוּדָה" לְהַשִּׁיב אֵת פְּנֵיו רִיקָם. מָה עָשָׂה? לְקַח פִּיסַת נֵיֶר, וְכָתַב עָלָיו בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "הַמְּחִזִּיק בְּשֶׁטֶר זֶה הוּא מִתּוֹשְׁבֵי עִירוֹנוּ, וְרְאוּי לְעֲשׂוֹת עִמּוֹ חִסָּד שֶׁל קְדוּשִׁים".

יָצָא אוֹתוֹ רָשָׁע מִבֵּיתוֹ שֶׁל הַ"נוֹדַע בִּיהוּדָה" שְׂמַח וְטוֹב-לֵב, וּבְכָל מְקוֹם שֶׁהָיָה מִגִּיעַ הָיָה מְרָאָה אֵת הַתְּעוּדָה מִהַ"נוֹדַע בִּיהוּדָה", וְהָיָה חוֹלְקִים לוֹ כְּבוֹד, וְנוֹתְנִים לוֹ צְדָקָה מְנַח אַחַת אֶפֶסִים.

פֶּעַם אַחַת נִקְלַע אוֹתוֹ רָשָׁע לְעִיר, שֶׁהָיָה בָּהּ רַבִּים מִתְּלָמִידָיו שֶׁל הַ"נוֹדַע בִּיהוּדָה". וּכְשֶׁרָאוּ אֵת הַתְּעוּדָה שֶׁבִידּוֹ תָּמָהּ מְאֹד עַל לְשׁוֹן רַב, שֶׁכָּתַב שֶׁם "חִסָּד שֶׁל קְדוּשִׁים". שְׂכָן, וְכִי מָהוּ אוֹתוֹ חִסָּד שֶׁל קְדוּשִׁים?

קָם תְּלָמִיד אֶחָד, שֶׁהִפִּיר אֵת אוֹתוֹ רָשָׁע וּבַעַל תַּאֲוָה, וְגִלָּה לְחִבְרָיו אֵת "פְּנֵי הַלוֹט" שֶׁל אוֹתוֹ רָשָׁע. וּמִיד הַסִּבִּיר לְחִבְרָיו אֵת כּוֹנֵת הַ"נוֹדַע בִּיהוּדָה". הִנֵּה, אָמַר לָהֶם, בְּפִרְשַׁת "קְדוּשִׁים" כְּתוּב: "וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֵת אֲחֹתוֹ... וְרָאָה אֵת עֲרוֹתָהּ... חִסָּד הוּא וְנִכְרַתוּ לְעִינֵי בְנֵי עַמָּם". וּפְרַשׁ רַש"י, שֶׁחִסָּד כָּאן הוּא לְשׁוֹן חֲרָפָה. וְזוּהִי כּוֹנֵת הַ"נוֹדַע בִּיהוּדָה": שִׁיעֲשׂוּ עִם רָשָׁע זֶה "חִסָּד שֶׁל קְדוּשִׁים" - דְּהִינּוּ, שְׂרָאוּי אוֹתוֹ רָשָׁע לְחֲרָפָה. וּבְאֵמַת כֵּךְ קִיָּמוּ בּוֹ...

נָא לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן!

שֶׁבֶת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל!

פְּרֶשֶׁת הַשְּׁבוּעַ: קְדוּשִׁים

כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 18:55

יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 20:06 ר"ת 20:49

עֲרַשׁ"ק כח' נִסָּן תשע"ו (6.5.16)

הַפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וְאֶהְבֶּתָּ לְרַעַף כְּמוֹךְ אֲנִי ה'" (יט' יח')

בְּפֶרֶשֶׁתֵנוּ, פְּרֶשֶׁת "קְדוּשִׁים", אָנוּ לְמִדֵּים עַל אַחַת הַמִּצְוֹת הַכִּי חֲשׂוֹבוֹת שֶׁבֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ – "וְאֶהְבֶּתָּ לְרַעַף כְּמוֹךְ" – וּכְפִי שֶׁמִּבִּיא רַש"י זצ"ל אֶת דְּבַרֵי חוֹז"ל (תורה כהנים): "וְאֶהְבֶּתָּ לְרַעַף כְּמוֹךְ – אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא: זֶה כָּלֵל גָּדוֹל בְּתוֹרָה".

אוֹלָם, יֵשׁ לוֹמֵר מָה שְׁאָמְרוּ חוֹז"ל, שֶׁמִּצְוָה זוֹ שֶׁל "וְאֶהְבֶּתָּ לְרַעַף כְּמוֹךְ", חוֹבָה לְקִיּוּמָה לֹא רַק בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ, אֲלָא גַם בֵּין הָאָדָם לְרַעֲיוֹתָיו וּבֵת זִוְגוֹ לַחַיִּים. עַל-כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לְאָהוּב וּלְכַבֵּד אֶת אִשְׁתּוֹ כְּמוֹ שֶׁהוּא אוֹהֵב אֶת עֲצָמוֹ, וְאֵף יוֹתֵר מִכֵּן, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חוֹז"ל (סנהדרין עו'): "הָאוֹהֵב אֶת אִשְׁתּוֹ כְּגֹפּוֹ, וְהַמְכַבֵּדָהּ יוֹתֵר מִגֹּפּוֹ, וְהַמְדַרְיֵךְ בְּנֵיו וּבְנֹתָיו בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, וְהַמְשִׂיאִם סְמוּךְ לְפָרְקָם (=קָרוֹב לְזִמְן הַבְּגָרוּת) – עָלָיו הַפְּתוּב אוֹמֵר (איוב ה', כד'): 'וַיִּדְעַתָּ כִּי שְׁלוֹם אֶהְלֵךְ'" (=הַקֵּב"ה, שֶׁשְׁמוֹ שְׁלוֹם, שׁוֹכֵן בְּבֵיתָךְ).

וְעוֹד הוֹסִיפוּ וְאָמְרוּ חוֹז"ל בְּגִמְרָא (ב"מ נט'): "...לְעוֹלָם יֵהְיֶה אָדָם זֶהִיר בְּכַבוֹד אִשְׁתּוֹ. שְׂאִין בְּרַכָּה מִצְוִיָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם, אֲלָא בְּשִׁבִיל אִשְׁתּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית יב'): 'וְלֹאֲבָרָם הֵיטִיב (הַקֵּב"ה) בְּעִבּוּרָהּ (=בְּזִכּוֹת שְׂרָה). וְהִינּוּ דְאָמַר לְהוּ רַבָּא לְבַנֵּי מַחֲזִיא (=וְזֶהוּ שְׁאָמַר רַבָּא לְבַנֵּי מַחֲזִיא): אוֹקִירוּ לְנַשְׂיֵיכֶם כִּי הֵיכִי דְתַתְּעִתְרוּ... (=כְּבָדוֹ אֶת נַשְׁוֹתֵיכֶם כְּדֵי שְׁתַּתְּעִשְׂרוּ).

מִבּוֹאֵר מְכָאן, כִּי עִקַּר הַבְּרַכָּה בְּבֵיתוֹ שֶׁל הָאָדָם הִיא בְּזִכּוֹת אִשְׁתּוֹ, כְּפִי שְׁאָמַר הַחֲכָם מִכָּל אָדָם (משלי יח', כב'): "מִצָּא אִשָּׁה – מִצָּא טוֹב, וַיִּפֶּק רְצוֹן מֶה".

וְהִנֵּה, כְּפִי שֶׁהִבְאֵנוּ, עִקַּר הַבְּרַכָּה בְּבֵיתוֹ שֶׁל הָאָדָם הִיא בְּזִכּוֹת שֶׁהָאָדָם זֶהִיר בְּכַבוֹד אִשְׁתּוֹ. וְצָרִיכִים אָנוּ לְדַעַת, מִדּוּעַ כָּל הָאוֹהֵב וְהַמְכַבֵּד אֶת אִשְׁתּוֹ זֹכֵה לְעִשְׂרֹת וּלְבְּרָכוֹת?

וַיֵּשׁ לוֹמֵר מָה שֶׁפְּתוּב בְּגִמְרָא (יבמות סג'): "אֲשַׁכְּחִיָה (=פֶּגֶשׁ) רַבִּי יוֹסִי לְאֵלֶיהוּ (הַנְּבִיא). אָמַר לוֹ (רַבִּי יוֹסִי לְאֵלֶיהוּ): כְּתִיב 'אֶעֱשֶׂה לוֹ עֶזְרָא, (וְאִם כֵּן) בְּמָה (הָאִשָּׁה) עוֹזְרָתוֹ לְאָדָם? אָמַר לוֹ (אֵלֶיהוּ הַנְּבִיא לְרַבִּי יוֹסִי): אָדָם מִבִּיא חֵיטִין (לְבֵיתוֹ), חֵיטִין כּוֹסֵס (=הָאִם הוּא טוֹחֵן אֶת הַחֹטָה)? (מִבִּיא) פֶּשֶׁתָן, פֶּשֶׁתָן לּוֹבֵשׁ (=הָאִם הוּא טוֹוֶה אוֹתָם לְבָגָד)? לֹא נִמְצְאָת (הָאִשָּׁה) מְאִירַת עֵינַיִם (לְבַעֲלָהּ) וּמַעֲמִידָתוֹ עַל רַגְלָיו?".

וּפֶרֶשׁ הַ"קֶּרֶן דָּוִד" (חיי שרה) אֶת הַפְּתוּב בְּגִמְרָא, וְאָמַר: אִם הָאִשָּׁה לֹא תִסְיַע לְבַעֲלָהּ בְּהַכְנַת כָּל צָרָפֵי הָעוֹלָם הַזֶּה (וְהַבְּעַל יִצְטָרֵךְ, לְטַחֵן וּלְבַשֵּׁל וּלְהַכִּין אֶת כָּל צָרְכָיו), כִּי אַז לֹא יִהְיֶה לוֹ זִמְן לְעִסוֹק בְּתוֹרָה.

אֲבָל, עַל-יְדֵי שֶׁהָאִשָּׁה מְסִיעַת לוֹ וְטוֹרַחַת בְּעֵינֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, מִמִּילָא הַבְּעַל יְכוּל לְעִסוֹק בְּתוֹרָה. וְזֶהוּ שְׁאָמַר אֵלֶיהוּ לְרַבִּי יוֹסִי בְּמַתְק לְשׁוֹנוֹ שֶׁהָאִשָּׁה: "נִמְצְאָת מְאִירַת עֵינַיִם" – שֶׁכֵּן עַל-יְדֵהּ הוּא זֹכֵה לְבַעֲלָהּ לְאוֹר הַתּוֹרָה, וְעַל-יְדֵי כֵן "וּמַעֲמִידָתוֹ עַל רַגְלָיו".

עַל-פִּי זֶה מְבָאֵר הַ"קֶּרֶן דָּוִד" אֶת הַפְּתוּב בְּגִמְרָא (סוטה יז'): "דְּרִישׁ (=דְּרַשׁ) רַבִּי עֲקִיבָא: אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ – שְׂכִינָה בֵּינֵיהֶן". וּפֶרֶשׁ רַש"י, שֶׁכּוֹנֵת רַבִּי עֲקִיבָא הִיא שֵׁם יְה' בֵּינֵיהֶם – י' אֲצֵל אִישׁ ו-ה' אֲצֵל אִשָּׁה. וְצָרִיכִים אָנוּ לְדַעַת, מִדּוּעַ דּוֹקָא אוֹתִיּוֹת אֵלּוּ, יְה', מִשֵּׁם ה' יִתְבָּרַךְ, נִמְצְאָת בְּתוֹךְ אִישׁ וְאִשָּׁה?

וְתַרְזֵן הַ"קֶּרֶן דָּוִד", וְאָמַר, שֶׁהִנֵּה פְתוּב (יְשַׁעִיָה כו', ד'): "...כִּי בֵּיהּ, ה' צוֹר (=צִיר) עוֹלָמִים". וּמִבּוֹאֵר בְּגִמְרָא (מְנַחֵת כט'), שֶׁהַקֵּב"ה צוֹר/צִיר וּבָרָא אֶת הָעוֹלָמוֹת בְּאוֹתִיּוֹת "יְה'": הָעוֹלָם הַבָּא נִבְרָא בְּאוֹת י', וְהָעוֹלָם הַזֶּה נִבְרָא בְּאוֹת ה' (כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב "אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְּרָאָם" – אֵל תְּקַרָּא "בְּהַבְּרָאָם", אֲלָא ב-ה' בְּרָאָם).

וּלְפִי זֶה מִבּוֹאֵר, מִדּוּעַ הִשְׂרָה הַקֵּב"ה דּוֹקָא אֶת הַשֵּׁם יְה' אֲצֵל הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה. שֶׁכֵּן, הָאוֹת י' אֲצֵל הָאִישׁ בָּאָה לְרַמּוֹ שֶׁהָאִישׁ צָרִיךְ לְעִסוֹק בְּעֵינֵי הָעוֹלָם הַבָּא – דְּהִינּוּ, לְעִסוֹק בְּתוֹרָה וּבְמִצְוֹת. וְאֵילּוּ הָאוֹת ה', שֶׁהִיא אֲצֵל הָאִשָּׁה, בָּאָה לְרַמּוֹ שֶׁהִיא צָרִיכָה לְסִיעַ לְבַעֲלָהּ בְּהַכְנַת עֵינֵי הָעוֹלָם הַזֶּה.

וְהִנֵּה, מִבּוֹאֵר בְּגִמְרָא (יבמות סב'): "כָּל אָדָם שְׂאִין לוֹ אִשָּׁה... שְׂרוּי בְּלֹא תּוֹרָה". נִמְצָא, שֶׁבְּלֹא אִשָּׁה, הַמְכִינָה

והמבשלת והטורחת בשבילו בכל עניני העולם הזה, אין האדם יכול לעסוק בתורה, וממילא אין לו את הפרכות הפאות בזכות התורה.

לפי זה מבואר היטב מאמר חז"ל: "...לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו. שאין פרכה מצויה בתוך ביתו של אדם, אלא בשביל אשתו... והינו דאמר להו רבא לבני מחוזא (=וזהו שאמר רבא לבני מחוזא): אוקירו לנשייכו כי היכי דתתערתו..." (=כבדו את נשותיכם כדי שתתעשרו). כיון שהאדם זוכה לפרכות רק בזכות אשתו, הטורחת והמבשלת, ועל-ידי כך מאפשרת לו לעסוק בתורה ולקבל את שכר התורה בעולם הזה. ולכן, נמצא שכל הפרכות שזוכה להן האדם – הן בזכות אשתו.

ועל-כך אמר החכם מכל אדם (משלי יח, כב): "מצא אשה מצא טוב", ואין טוב אלא תורה, (שנאמר: "כי לקח טוב נתתי לכם תורת אל תעזבו"), שעל-ידי האשה זוכים לטוב – גם לתורה הנקראת טוב, וגם לכל הפרכות שמקבלים כל העוסקים בה. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

"מרבה בשר מרבה רמה" (פרקי אבות ב' ז')

על הכתוב בפרקי אבות "מרבה בשר מרבה רמה", אומרים חז"ל, שצריך האדם לדעת שנשמתו חצובה ממקור הקדש, והיא חלק אלוה ממעל, והיא הדבר הכי יקר שיש לו, וערפה לא יסולא בפז וביהלומים. ולכן צריך האדם לשמור על נשמתו מכל משמר, לבל ילכלך ויטנף אותה **בעונות ובחטאים**, ובודאי חייב הוא לקימה ולהחיותה על-ידי "מאכל ומשקה", שהם דברי תורה ומעשים טובים.

ועוד אומרים חז"ל אל ישקיע האדם את רב זמנו בגופו ובחיצוניותו. באכילה ובשתיה, עד שנעשה שמן ובעל-בשר, הוא מרבה עליו את **הרמה בקבר**, כפי שכתוב: "מרבה בשר מרבה רמה".

ואל יאמר האדם: וכי מה אכפת לי? שהרי אני מת ואין אני מרגיש בכך. שכן, אומרים חז"ל (מסכת שבת יג' ע"ב): "קשה **הרמה למת**, כמחט בבשר החי".

ויש להוסיף מה שכתוב בפרקי אבות (ד, ד): "רבי לויטס איש יבנה אומר... שתקות אנוש **רמה**". ופרש ה"ע רבי נחל", ש**הרמה** מקוה ומיחלת שהאדם יהיה בריא ושמון, כדי שיהיה לה די לאכול ממנו. והדבר דומה לאדם, המפטם בהמה כדי שתהיה שמנה לשוחטה. האם יתכן לומר שהבהמה מקוה להשמין? ודאי שלא כן, אלא בעל הבית שלה מקוה שתשמין, כדי שיהיה לו יותר בשר לאכול.

כך **הרמה**, שהיא בעלת הבית על גוף האדם, מקוה וממתינה לבשר גופו לאחר מותו. ולכן, מה שכתוב "תקות אנוש **רמה**", אין הפונה לתקותו של האדם, אלא תקות **הרמה**, המחפה לאדם בקבר.

"לא תגנבו ולא תכחשו ולא תשקרו איש בעמיתו" (יט' יא')

הצדיק רבי משה צבי ורטהיים עשה פעם את השבת בעירה אחת, בסביבת מקום מגוריו בסוארן שבפודוליה. לאחר שהבדיל על הכוס במוצאי שבת, נכנס אליו בחור יהודי, וספר בקול בכי, שהוא משמש כמשרת אצל מוכר יין אחד, וזה שנים שהוא אוסף פרוטה לפרוטה, כדי לבנות לו בית מגורים, ועתה אבד לפתע כל כספו.

רבי משה צבי הרגיע את הבחור המבוהל, ובקש לשמוע מפיו פרטים נוספים בענין הכסף שאבד לו במקום עבודתו.

אמר הבחור לרבי: "הטמנתי את הכסף בערב שבת בין חביות היין, והנה, מקודם באתי להוציא את כספי, ופרוטה שחוקה אחת לא מצאתי שם!"

מיד שלח הצדיק לקרוא למוכר היין, ואמר לו: "כיון שאתה טוען שאין לך יד בממון שאבד למשרת שלך, יש מקום לחשוש שכספו נגנב על-ידי נוכרי. ואם כך הדבר, אזי כל יינה הוא "נסך", ואסור לכל אדם מישראל לשתותו". תוך כדי דיבור, צוה הרבי למשרתו, שיכריז בכל בתי הכנסת, שיינו של אדם זה הוא "נסך", ואין לקנותו בשום פנים ואופן.

כשראה מוכר היין שנקלע לעסק ביש, וכי הוא עלול להפסיד ממון רב אם יינותיו יאסרו ברבים, הודה באזני הרב, שאמנם הוא הוא שגנב את כספי משרתו. מיד מהר הוא לביתו, והביא את צרור הכסף הגנוב, שהופך על-ידי בעליו. רק אז הורה הצדיק מסוארן לבטל את האיסור שהוציא לפני-כן על אוצרות היין של האישי...

נא לשמור על קדושת הגיליון!

שבת שלום לכל בית ישראל!

פְּרֶשֶׁת הַשְּׁבוּעַ: קְדָשִׁים

כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 18:55

יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 20:06 ר"ת 20:49

עַרְשׁ"ק כח' נִסָּן תשע"ו (6.5.16)

הַפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבָר" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"ואהבת לרעך כמוך אני יהוה" (יט' יח')

על מצוה זו – "ואהבת לרעך כמוך אני יהוה" – אומר הרה"ק כ"ק מרן השר שלום מבצעלזא זיע"א, כי על-ידי אהבת חברים "ממתיקים" את הדין, והופכים את השם "אלהים" (שהוא מידת הדין) לשם "יהוה" (שהוא מידת הרחמים). ודבר זה, אומר הרה"ק מבצעלזא, רמוז בפסוק "ואהבת לרעך כמוך אני יהוה". שכן, אם תאהב את חברך באמת ובתמים, אז "כמוך", שהוא בגימטריה "אלהים" (שהוא שם מידת הדין) נהפך ל"אני יהוה", שהוא שם מידת הרחמים.

ענין זה אנו לומדים גם מדברי החכם והמקובל רבי חיים ויטאל (גדול תלמידיו של האר"י הקדוש) שהעיר על פסוק זה, ואמר: צאו וראו מה גדול כח אהבת הפריות! בשעה ששני בני אדם רוחשים אהבה כנה ואמיתית זה לזה, הקב"ה משרה שמו ושכינתו ביניהם.

ורמז לדבר: "אהבה" בגימטריה – 13, וכאשר קימת אהבה הדדית בין שני אנשים, הרי היא אהבה כפולה, ובסך הכל נקבל 26, בדיוק בגימטריה של שם הקב"ה "יהוה" (אהבה+אהבה=יהוה). הוא שנאמר: "ואהבת לרעך כמוך אני יהוה" – כשתגיע למדרגה של אהבת הזולת בלי שום נגיעה, בודאי תעורר גם בחברך אהבה שלמה כלפיה, והתוצאה מאהבה כפולה זו תהא "אני יהוה" – שהקב"ה ישרה שכינתו ביניכם.

בענין זה מספרים על הרה"ק רבי נפתלי צבי מרופשיץ זיע"א, שבהיותו ילד כבן שלש, למד בחדר "סידור" אצל אחד מצדיקי הדור. כאשר הגיע לשם ה' יתברך, שהיה אז כתוב בסידורים "י", הסביר לו המלמד, שכאשר שתי אותיות י' נצבות ביחד, הרי זה שם ה' (המדפיסים באותה תקופה לא רצו להדפיס את שם ה' במלואו, ולכן פתבו "י"). והנה, כאשר הגיע הילד לסוף פסוק, המצוין על-ידי שתי נקודות (:), חשב שהן שתי יודין (=י'), והכריז בקול גדול את שם ה'. מיד תקן אותו המלמד, ואמר לו שאין זה שם ה', אלא סוף פסוק. שאל אותו הילד בתמיהה, מדוע שתי יודין באמצע הפסוק הוא שם ה', ואילו בסוף הפסוק אינו שם ה'?

השיב לו הרב ואמר: כאשר שתי יודין (=התכּוּן ליהודים) יושבים זה לצד זה, בשלום ובאחדות, הרי נעשה מזה שם ה'. אבל, בסוף הפסוק, כאשר שתי היודין (:) מתנשאות האחת מעל חברתה, אין זה שם ה', אלא הפסק! ועל זה רומז הפסוק "ואהבת לרעך כמוך אני יהוה": כאשר קימת אהבת רעים בין שני יהודים, מיד מיחד הקב"ה את שמו עליהם, ומקוים בהם "אני יהוה".

"ואהבת לרעך כמוך" (יט' יח')

האר"י הקדוש, (בספרו "שער הגלגולים"), כותב שכל אחד מישראל צריך לקיים את כל תרי"ג (=613) מצוות דאורייתא (=שבתורה), וכן גם את שבע מצוות דרבנן (=של החכמים). ואם האדם לא קיים את כל המצוות הללו כת"ד (=620) מצוות, הרי הוא חייב אחרי מיתתו להתגלגל ולרדת שוב לעולם הזה, כדי להשלים את המצוות שהחסיר. והנה, לכאורה הדבר תמוה. הרי אין לאדם אפשרות לקיים את כל כת"ד (=620) המצוות! שהרי יש מצוות ששיכות רק לפה, וישנן מצוות ששיכות רק ללוי, או לישראל, ואין לנו אפשרות לקימן. אם כן, לכאורה, נצטרך לחזור בגלגול של כהן או לוי או ישראל כדי להשלים מצוות אלו. ומה יש באפשרותנו לעשות כדי להשלים את כל 620 המצוות בגלגול אחד?

אומרים חכמי ישראל, שזהו באמת מה שבקש אותו גר, כשאמר לשמאי: "למדני את כל התורה כלה, כשאני עומד על רגל אחת". כלומר, למדני לקיים את כל התורה כלה, את כל מצותיה – "על רגל אחת" – כלומר בפעם אחת, בגלגול אחד (בהיותי בחיים בעולם הזה), כדי שלא אצטרך להתגלגל להיות כהן או לוי, כדי להשלים את המצוות שלא יכולתי לקיים בהיותי ישראל.

והנה, שמאי דחפו "באמת הבנין" שבידו, שכן שמאי סבר שבאמת אי-אפשר לקיים את כל המצוות בפעם אחת

בעולם הזה, אלא צריכים לחזור בגלגול ולהשלים את החסר. אבל כשפא אותו גר להלל, נתן לו הלל עצמה נפלאה כדי לא לחזור בגלגול, ואמר לו: "דעלך סני, לחברך לא תעביד(=מה ששנוא עליך - אל תעשה לחברך), וזוהי מצות: **ואהבת לרעך כמוך**", ו"זו כל התורה כלה" - אמר לו הלל.

והפונה היא: כאשר האדם מקים את **ואהבת לרעך כמוך** - לאהוב כל יהודי כמו את עצמו, ובהיותו יודע שכל ישראל ערבים זה לזה, כגוף אחד בלב אחד - ממילא אם חברו מקים מצוה מסוימת, שהוא לא יכול לקימה, נחשב לו כאילו הוא קים מצוה זו. ולמה הדבר דומה? לאדם שמניח תפילין בראשו ובזרועו. וכי שיך לומר שרק היד והראש קימו מצות תפילין, ושאר האיברים לא? ודאי שזה לא נכון! כיון שכל האיברים מחוברים בגוף אחד ובנפש אחת, ולכן נחשב כאילו כל האיברים קימו מצות תפילין.

וכך, כאשר איש ישראל מקבל עליו את **ואהבת לרעך כמוך**, אזי נחשבים כל ישראל כאיש אחד, וממילא אם אחד קים מצוה מסוימת, נחשב כאילו כל ישראל קימו מצוה זו. לכן, אפילו אם האדם אינו כהן, מכל מקום כאשר כהן מקים מצוה, נחשב הדבר כאילו הוא קים מצוה זו. וזהו שאמר הלל לאותו גר: "דעלך סני, לחברך לא תעביד(=מה ששנוא עליך - אל תעשה לחברך) - כיון שעל-ידי מצות **ואהבת לרעך כמוך**" תוכל לקים את כל מצות התורה "על רגל אחת", כלומר בגלגול אחד... (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פניחס פרידמן) "קדשים תהיו כי קדוש אני ה' אלהיכם" (יט' ב')

שנינו ב"ויקרא רבה" (כד, ט) על הפתוב: "כי קדוש אני" - "קדושתו למעלה מקדושתכם". ולכאורה צריכים אנו להבין, וכי מהו החידוש בכך שקדושתו של הבורא יתברך היא למעלה מקדושת בני ישראל? והרי הדבר הוא פשוט וברור!

אלא שהפונה היא, שהקב"ה מקבל את כוחו וקדושתו, כפיכחול, מעם ישראל. וזהו שאומר המדרש: "קדושתו למעלה" - הקדושה שלי, שנמצאת למעלה בשמים, היא **"מקדושתכם"** - שכפי גדל קדושתכם למטה בארץ, המלאה נסיונות, כן גדל קדושתו.

והוא הדבר, כמו מה שאמר רבנו האר"י הקדוש זצ"ל, על הפתוב בפרקי אבות (ב, א): "ידע מה למעלה ממך" - אם ברצונך לדעת מה קורה למעלה בשמים, הרי זה **"ממך"** - כפי מעשיך למטה, כן למעלה בשמים: אם האדם מקים מצות, הרי הוא בונה למעלה עולמות, ואם חלילה אין הוא מקים מצות, ואף עובר על הפתוב בתורה, הרי הוא חלילה מחריב עולמות למעלה בשמים.

"קדשים תהיו כי קדוש אני ה' אלהיכם. (יט' ב')

איש אמו ואביו תיראו, ואת שבתתי תשמרו, אני ה' אלהיכם.

אל תפנו אל האלילים ואלהי מסכה לא תעשו לכם, אני ה' אלהיכם"

הגאון, רבי אברהם אבלי מפוסבול, מסביר את סמיכות שלושת הפסוקים בדרך זו: כל שלושת הפסוקים מסתימים במילים "אני ה' אלהיכם". וכל פסוק מכון כנגד סוג מיוחד בעם ישראל, ולכלם ה' הוא האלקים.

וכך אומר הקדוש-ברוך-הוא לישראל: "קדשים תהיו" - ישנם יהודים קדושים, המקדשים עצמם גם במותר להם, ולא לה בודאי אומר הקב"ה "אני ה' אלהיכם".

הפסוק הבא אומר "איש אמו ואביו תיראו, ואת שבתתי תשמרו", והוא מכון כנגד אותם אנשים, השומרים מצות שכליות כגון כיבוד אב ואם, וגם שומרים שבת כי היא מצוה עקרונית ואנושית, שהרי לכלם יש יום מנוחה, והדבר נראה להם הגיוני - וגם לאלה אומר הקב"ה "אני ה' אלהיכם".

והפסוק השלישי אומר: "אל תפנו אל האלילים ואלהי מסכה לא תעשו לכם", והוא מכון כנגד אותם האנשים שפרקו מעליהם על מלכות שמים, אך עדין לא המירו את דתם ואמונתם. גם לאלה אומר השם יתברך "אני ה' אלהיכם". וכל זאת, כדי ללמדנו, כי כל היהודים הם בני אל חי, ואסור להתיאש משום יהודי, אלא יש לקרבו עוד ועוד לחיי תורה ומצות.

"איש אמו ואביו תיראו..." (ויקרא יט ג)

לפני שנים רבות נפטר בבני ברק אדם. והנה, לאחר כמה שבועות נפטר גם בנו. ותהם(=ותסער) כל העיר על-כך, שכן מקרה כזה לא היה זכור להם. מיד מהרו אל ה'חזון איש'. אולם, ה'חזון איש' בטל את הענין במחי-יד, ואמר להם: אתם יודעים כמה פעמים בא אלי האבא ובכה על הצרות שבנו עושה לו? ולכן - הוסיף ה'חזון איש' - עתה, לאחר שנפטר, קרא האב לבנו לדין תורה בבית דין של מעלה, על כל הצער שצער אותו. מעשה זה מביא הגר"ח קניבסקי, בספרו 'אורחות ישר'. והוא מוסיף ואומר, שעל כיבוד אב ואם נפרעים גם בעולם הזה. וכמו שהאדם מתנהג עם הוריו - כך בניו יתנהגו עמו, וזה מהדברים שרואים גם בזמנינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון!

שבת שלום לכל בית ישראל!